

Atodiad 9

Darpariaeth Arbenigol i Ddysgwyr Cynradd ac Uwchradd ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol: crynodeb o'r ymatebion a gafwyd ac arfarniad o'r farn a fynegwyd

1. Mae'r farn a ddaeth i law fel rhan o'r ymgynghoriad wedi ei nodi mewn *print italaidd* isod ac wedi ei grwpio yn unol â'r pwyntiau a godwyd pan fo hynny'n briodol.
2. Gweler ymateb y Cyngor i bob pwynt isod, o dan y pennawd "Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd".
3. Cafwyd ymatebion ffurfiol gan:
 - Estyn
 - Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Baden Powell
 - Pennaeth Ysgol Gynradd Baden Powell
 - Pennaeth Ysgol Gynradd y Tyllgoed
 - Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Herbert Thompson
 - Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Lakeside
 - Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Springwood
 - Corff Llywodraethu a Phennaeth Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr
 - Corff Llywodraethu Ysgol Gymraeg Pwll Coch
 - RhAG - Rhieni Dros Addysg Gymraeg

Estyn

4. Cyflwynodd Estyn ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb yn Atodiad 8)
 - *Ar y cyfan, barn Estyn oedd bod y cynnig yn debygol o leiaf o gynnal safon y ddarpariaeth addysg yn yr ardal. Fodd bynnag, mae angen rhoi ystyriaeth bellach i'r manylion wrth sefydlu a chynnal darpariaeth arbenigol o fewn ysgol brif ffrwd a'r goblygiadau ar bob dysgwr, aelod o staff a'u rhieni.*
 - *Mae'r awdurdod lleol wedi nodi rhesymeg glir dros ei gynnig. Yn y bôn, mae hyn yn ymwneud â galw cynyddol am ddarpariaeth arbenigol a dosbarthu'r ddarpariaeth honno yn well yn y Ddinas.*
 - *Nid yw'r cynnig yn rhoi gwybodaeth am i ba raddau y mae'r galw yn cynyddu. Mae'r cynnig yn cyfeirio at ddiffyg capasiti yn ei ysgolion arbennig a'r pwysau o ran defnyddio lleoliadau y tu allan i'r sir. Fodd bynnag, nid yw'n glir sut mae'r defnydd o leoliadau y tu allan i'r sir yn uniongyrchol berthnasol i'r cynigion.*
 - *Nid yw'n glir pam fod y galw am ddysgwyr oedran uwchradd gymaint yn fwy na'r cynradd ac a yw'r cynnydd arfaethedig mewn lleoedd ar gyfer dysgwyr cynradd ac uwchradd yn ddigonol i ateb y galw.*

- *Ni roddir unrhyw wybodaeth benodol mewn perthynas â'r manteision arfaethedig i ddysgwyr, na beth mae'r cwricwlwm neu'r ddarpariaeth ehangach gan gynnwys cymorth yn debygol o fod.*
- *Nid yw'r awdurdod lleol yn rhoi trosolwg o unrhyw opsiynau amgen a allai fod wedi cael eu hystyried.*
- *Nid yw'n glir o'r cynnig a fydd unrhyw ddysgwyr sy'n derbyn cludiant am ddim o'r cartref i'r ysgol, dan anfantais oherwydd nad ydynt yn gallu cael mynediad at ddarpariaeth cyn a/neu ar ôl ysgol, yn enwedig os nad yw amseru'r ddarpariaeth drafnidiaeth yn hyblyg.*
- *Nid yw'r cynnig yn nodi a fydd disgyblion yn cael eu dadleoli o ddarpariaethau prif ffrwd neu arbenigol presennol a'r cymorth, gan gynnwys trefniadau pontio, y mae disgyblion a'u rhieni yn debygol o fod ei angen ac yn elwa ohono.*
- *Nid yw'r awdurdod lleol yn darparu gwybodaeth am gostau mewn perthynas â sefydlu neu ddisodli'r ddarpariaeth bresennol ac nid yw'n ystyried a oes angen unrhyw adeilad, adnewyddu neu addasu i ddarpariaeth arfaethedig neu bresennol. Nid yw'n glir bod llety o fewn yr ysgolion arfaethedig wedi'u nodi.*
- *Nid yw'r cynnig yn darparu gwybodaeth mewn perthynas â threfniadau staffio arfaethedig na sut y bydd staff yn cael eu cefnogi.*
- *Nid yw'r awdurdod lleol wedi darparu Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg fel rhan o'r cynnig hwn. Nodir y bydd darpariaeth adnoddau arbenigol wedi'i lleoli mewn dwy ysgol cyfrwng Cymraeg. Fodd bynnag, nid yw'n glir a fydd y ddarpariaeth drwy gyfrwng y Gymraeg.*
- *Nid yw'r awdurdod lleol wedi darparu Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned fel rhan o'r cynnig hwn.*
- *Yn gyffredinol, nid yw'r awdurdod lleol wedi ystyried mewn unrhyw fanylder, ac eithrio'r materion hynny a allai fod yn gysylltiedig â lleoliad a thrafnidiaeth, effaith debygol y cynigion ar ddysgwyr, eu rhieni neu'r ysgolion arfaethedig.*
- *Mae'r cynnig yn rhoi trosolwg lefel uchel o'r canlyniadau arolygu diweddaraf ar gyfer y saith ysgol. Fodd bynnag, nid yw'n darparu digon o wybodaeth am y sylwebaeth mewn perthynas ag anghenion dysgu ychwanegol [ADY].*
- *At ei gilydd, mae canfyddiadau arolygu mewn perthynas â chynnydd a darpariaeth ar gyfer disgyblion ag ADY yn gadarnhaol ym mron pob un o'r ysgolion sy'n cael eu hystyried yn y cynnig.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

5. Mae'r Cyngor yn cydnabod casgliadau Estyn ar rinweddau cyffredinol y cynigion.

6. Mae Gwasanaeth Cynhwysiant y Cyngor yn gweithio'n agos gydag ysgolion yn cynnal darpariaeth arbenigol, yn cefnogi ac yn cynghori ar benodiadau; yr amgylchedd dysgu; a rheoli'r diwrnod dysgu.
7. Mae ysgolion sy'n newydd i'r ddarpariaeth cynnal yn cael eu hannog a'u cefnogi i ymweld â'r ddarpariaeth bresennol, ac i ymuno â fforymau dysgu proffesiynol gyda staff arbenigol sy'n gweithio mewn ysgolion eraill.
8. Y consensws gan ysgolion sy'n cynnal canolfannau adnoddau ar hyn o bryd yw bod y profiad yn gwella dysgu i bob disgybl, ac yn cryfhau ethos cynhwysol yr ysgol a'r gymuned ymhellach.
9. Cydlynodd y Cyngor Gynhadledd ADY ar 30 Ionawr 2024 gydag un o'r themâu yn rhannu'r profiad o agor a chynnal canolfan adnoddau arbenigol awdurdod lleol. Cafodd y gweithdai dderbyniad da gan ysgolion a oedd yn gobeithio cynnal darpariaeth yn y dyfodol ac mae wedi arwain at nifer o ysgolion newydd yn agosáu at y Gwasanaeth Cynhwysiant i gael trafodaeth am gyfleoedd yn y dyfodol.
10. Mae'r galw am leoedd arbenigol iechyd a lles emosiynol i ddysgwyr cynradd wedi cynyddu'n sylweddol dros y 5-10 mlynedd diwethaf.
11. Mae'r wybodaeth a gynhwysir yn y ddogfen ymgynghori yn rhoi trosolwg priodol o'r cynnydd yn y galw ledled y ddinas, gan ddangos y cynnydd yn yr angen am leoedd yn ystod y pum mlynedd diwethaf a'r cynnydd a ragwelir yn y blynyddoedd i ddod gan ystyried y newidiadau i boblogaethau disgyblion a'r duedd ddiweddar.
12. Mae angen darpariaeth arbenigol fwy lleol i sicrhau bod plant yn gallu cael gafael ar y cymorth sydd ei angen arnynt yn eu hardal leol. Mae'r cynigion wedi cael eu cyflwyno er mwyn cynyddu nifer a dosbarthiad lleoedd canolfan adnoddau arbenigol ar draws y ddinas.
13. Byddai'r newidiadau arfaethedig yn y cyfnod oedran cynradd yn cynyddu nifer gyffredinol y lleoliadau ar gyfer iechyd a lles emosiynol o 90 lle i 114 lle o fis Medi 2024.
14. Byddai'r newid arfaethedig yn y cyfnod oedran uwchradd yn cynyddu nifer y lleoliadau ar gyfer lleoedd iechyd a lles emosiynol erbyn 20 o fis Medi 2024.
15. Mae'r galw am leoedd yn parhau i gael eu hadolygu a bydd cynigion pellach yn cael eu cyflwyno yn ôl y gofyn.
16. Mae'r rhan fwyaf o leoliadau 'y tu allan i'r sir' yn lleoliadau dydd yn y sector annibynnol lleol. Ym mis Ionawr 2024 roedd 207 o leoliadau o'r math hwn gyda 98% o'r lleoliadau hyn ar gyfer dysgwyr a fyddai mewn sefyllfa dda mewn ysgol arbennig a gynhelir neu ganolfan adnoddau arbenigol pe bai digon o leoedd ar gael.
17. Felly, mae'r ddibyniaeth ar y sector annibynnol yn adlewyrchu diffyg darpariaeth arbenigol a gynhelir yng Nghaerdydd. Cost gyfartalog lleoliad annibynnol yw o

leiaf ddwywaith cost lleoliad tebyg yn y sector a gynhelir, felly mae cynyddu lleoedd a gynhelir yng Nghaerdydd yn ddull mwy cost-effeithiol o ddiwallu anghenion dysgwyr. Mae'r Cyngor hefyd o'r farn bod safonau ac ansawdd y ddarpariaeth yn fwy cyson a dibynadwy yn y sector a gynhelir.

18. Mae'r galw am ddarpariaeth arbenigol ar lefel uwchradd bob amser yn uwch nag yn y cyfnod cynradd. Mae'r Cyngor o'r farn bod hyn yn debygol o fod yn wir mewn unrhyw ardal Awdurdod Lleol gan ei fod yn deillio o anghenion newidiol dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol a nodwyd yn ystod eu haddysg.
19. Efallai y bydd angen lleoliad arbenigol ar ddysgwyr ag ystod gymhleth o anghenion ar ryw adeg yn eu taith addysg, ond mae'r oedran y byddai angen i ddysgwr unigol drosglwyddo yn amrywio yn ôl anghenion a chryfderau unigol. Rhoddir llawer o ddisgyblion mewn lleoliad arbenigol yn y Dosbarth Derbyn, ond bydd llawer mwy yn trosglwyddo yn ddiweddarach, yn dibynnu ar eu hanghenion. Gall y trosglwyddiad ddigwydd ar unrhyw adeg yn y daith addysgol. Bydd cyfran o ddysgwyr ag anghenion cymhleth iawn yn cael eu cynnwys yn llwyddiannus mewn ysgol gynradd leol ond bydd angen lleoliad mwy arbenigol ar fynediad i'r ysgol uwchradd. Felly mae'r boblogaeth mewn lleoliad arbenigol yng Nghaerdydd yn 'drwm pennaf' wrth i bob carfan dyfu mewn maint flwyddyn ar ôl blwyddyn.
20. Mae darpariaeth arbenigol ar gyfer dysgwyr ag anghenion iechyd a lles emosiynol yn darparu amgylchedd meithringar dosbarth bach, gyda chwricwlwm wedi'i lywio gan egwyddorion THRIVE a Nurture. Bydd cynyddu lleoedd yn sicrhau y bydd mwy o ddysgwyr sy'n ei chael hi'n anodd mewn lleoliad prif ffrwd yn elwa o fynediad at leoliad therapiwtig dosbarth bach, lle mae'r ffocws ar les emosiynol a pharodrwydd i ddysgu. Mae'r Tîm Iechyd a Lles Emosiynol yn gweithio'n agos gyda'r holl leoliadau i gefnogi'r broses bontio i'r dosbarthiadau lles/Canolfan Adnoddau Arbenigol, ac ailintegreiddio i'w hysgol leol unwaith y bydd y dysgwr yn barod i ddychwelyd. Mae'r tîm hefyd yn hwyluso dysgu proffesiynol ar draws y rhwydwaith, gydag ysgolion yn rhannu ac yn datblygu ymarfer gyda'i gilydd.
21. Mae darparu dosbarthiadau lles, canolfannau adnoddau arbenigol a lleoedd ysgol arbennig yn rhan o gyd-destun ehangach datblygiad parhaus ymarfer cynhwysol ysgol gyfan. Mae'r rhan fwyaf o ysgolion Caerdydd yn cynnal darpariaeth feithrin i'w disgyblion. Mae CCLIE, ac ymarfer THRIVE/ Ysgolion sy'n Deall Trawma wedi'u hymgorffori ar draws y ddinas. Mae'r tîm iechyd a lles emosiynol yn darparu hyfforddiant a chefnogaeth i bob ysgol ac yn meithrin rhannu ymarfer ar draws pob ysgol.
22. Ystyrir bod y dull presennol o ymdrin â darpariaeth prif ffrwd ac arbenigol yn llwyddiannus ac yn effeithiol, gan arwain at ganlyniadau gwell i ddysgwyr. Mae ffocws cryf ar welliant parhaus, ar lefel ysgol unigol ac yn strategol drwy'r Dull Ysgol Gyfan o ymdrin ag Iechyd a Lles Emosiynol. Felly, ni wnaeth y Cyngor ystyried newid y dull hwn, er bod angen amlwg i gynyddu capasiti arbenigol.
23. Mae'r ystod o gynigion yr ymgynghorwyd arnyn yn canolbwyntio ar gefnogi disgyblion mewn ysgolion prif ffrwd, lle bo hynny'n briodol, ac ar dwf cynaliadwy darpariaeth arbenigol sefydledig a llwyddiannus.

24. Byddai'r cynnydd cyffredinol yn y ddarpariaeth, i gyd-fynd yn agosach â'r angen a ragfynegir am leoedd, yn galluogi nifer fwy o ddysgwyr i gael eu lleoli mewn darpariaeth sydd o fewn neu'n agosach at eu cymuned leol ac yn lleihau amseroedd teithio.
25. Gallai opsiynau amgen i sefydlu canolfan adnoddau arbenigol ar gyfer plant ag anghenion iechyd a lles emosiynol yn yr ysgolion a nodwyd, a nodir ar gyfer pob cynnig yn ddogfen ymgynghori, gynnwys:
 - Gwneud dim byd - fodd bynnag, does dim digon o lefydd arbenigol yng Nghaerdydd. Byddai ehangu darpariaeth o fewn y Sir yn cynnig defnydd mwy effeithlon ac effeithiol o adnoddau ariannol y Cyngor na dibynnu ar leoedd mewn ysgolion annibynnol.
 - Sefydlu darpariaeth arbenigol newydd ar safleoedd ysgolion eraill a/neu niferoedd gwahanol o leoedd yn y canolfannau presennol neu arfaethedig.
26. Mae safonau yn yr ysgolion sy'n destun cynigion yn dda ac mae gan yr ysgolion hanes profedig o gefnogaeth o ansawdd uchel i ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol. Mae lleoliad yr ysgolion hefyd yn cefnogi dosbarthu lleoedd anghenion iechyd a lles emosiynol ledled y ddinas ac mae lle i ddatblygu'r gofod gofynnol o fewn yr adeiladau presennol.
27. Felly, ystyrir bod y cynigion a gyflwynwyd yn opsiwn a ffefrir.
28. Mae'r Cyngor yn dilyn canllawiau a nodir yn Teithio gan Ddysgwyr Cymru mewn perthynas â thrafnidiaeth o'r cartref i'r ysgol. Yn y lle cyntaf, mae'r meini prawf pellter yn cael eu cymhwyso. Fodd bynnag, ar gyfer dysgwyr sy'n mynychu darpariaeth arbenigol, ystyrir cludiant o'r cartref i'r ysgol yn unigol a chytunir os yw hyn yn angenrheidiol er mwyn i'r plentyn gael mynediad i'w ysgol a enwir. Mae hyn yn unol â'r dyletswyddau statudol a nodir yn Teithio i Ddysgwyr Cymru.
29. Mae lleoliadau arbenigol yn gwneud eu trefniadau hyblyg eu hunain i sicrhau y gall dysgwyr gael mynediad at ddarpariaeth cyn a/neu ar ôl ysgol.
30. Byddai penderfyniadau ynghylch pa ddisgyblion fyddai'n cael eu cynnig i fynychu'r darpariaethau newydd yn cael eu gwneud yn unigol. Ni ragwelir y bydd dysgwyr yn trosglwyddo o leoliadau arbenigol presennol oni bai bod eu rhieni yn gofyn am hyn. Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr yn dechrau mewn dosbarth prif ffrwd ac yn trosglwyddo ar bwynt priodol i addysg arbenigol. Mae cynllunio a chefnogi o ansawdd uchel ar gyfer pontio wedi hen sefydlu yng Nghaerdydd ac wedi'i deilwra lle bo angen i anghenion penodol rhieni a dysgwyr.
31. Mae'r meini prawf ar gyfer lleoliad Canolfan Adnoddau Arbenigol Iechyd a Lles Emosiynol yn cynnwys:
 - Mae gan bob plentyn sydd wedi'i leoli yn y ganolfan Gynllun Datblygu Unigol (CDU)
 - Rhieni yn cydsynio i leoliad arbenigol
 - Tystiolaeth o anghenion iechyd a lles emosiynol sylweddol

- Potensial i ailintegreiddio prif ffrwd i ysgol leol
 - Tystiolaeth glir na ellir diwallu anghenion y plentyn mewn lleoliad llai arbenigol gyda chymorth priodol.
 - Ymgynghoriad â'r ysgol
32. Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall newid mewn amgylchedd beri gofid i blant ag anghenion dysgu ychwanegol. Byddai'r newidiadau arfaethedig ond yn effeithio ar ddysgwyr unigol ag anghenion dysgu ychwanegol ar yr adeg y cânt eu derbyn i leoliad arbenigol.
33. Mae gan ysgolion Caerdydd brosesau hirsefydlog ar gyfer cynllunio a chefnogi pontio rhwng lleoliadau. Mae'r Cyngor yn parhau i weithio gydag ysgolion i nodi trefniadau pontio priodol ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol. Mae'r trefniadau yn dibynnu ar angen unigol ac yn cael eu symud ymlaen yn ôl yr angen. Mae ysgolion presennol ac arfaethedig y disgybl yn gweithio gyda'r dysgwr a'i deulu, ac unrhyw arbenigwyr eraill a allai fod yn gysylltiedig, i sicrhau bod y plentyn neu'r person ifanc wedi'i baratoi'n dda ac yn profi llwyddiant. Bydd y broses hon yr un fath, p'un a yw'r dysgwr yn cael ei dderbyn i leoliad arbenigol sy'n bodoli eisoes neu leoliad sydd newydd agor.
34. Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gymorth arbenigol i ysgolion gan gynnwys staff arbenigol, cymorth DPP ar gyfer datblygu staff, fforymau Cydlynedd ADY, cyfarfodydd Cydlynedd ADY clwstwr, diweddariadau anghenion dysgu ychwanegol tymhorol ar gyfer Penaethiaid a diweddariadau rheolaidd ar gyfer cyrff llywodraethu. Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu cynllunio'n ofalus fel na therfir ar arweinyddiaeth a llywodraethiant yr ysgol, a allai gael effaith negyddol ar safonau addysgol.
35. Mae'r gofynion llety i ganiatáu sefydlu darpariaeth canolfan adnoddau arbenigol wedi cael eu cytuno mewn egwyddor gyda'r cyrff llywodraethu perthnasol. Mae'r Cyngor wedi datblygu manyleb ar gyfer canolfannau adnoddau y gellir eu haddasu ar gyfer gwahanol leoliadau a bydd yn gweithio gydag ysgolion i nodi lleoliadau priodol o fewn yr adeiladau presennol gyda buddsoddiad priodol i sicrhau bod y cyfleusterau'n addas i'r diben. Mae'r ysgolion a nodwyd o fewn y set o gynigion naill ai eisoes yn cynnal darpariaeth llesiant dros dro, neu maent wedi cael eu nodi fel rhai sydd â safleoedd sy'n addas ar gyfer darparu ar gyfer canolfan gyda buddsoddiad lle bo angen.
36. Mae rhagor o wybodaeth am lefelau staffio, apwyntiadau a chyfleoedd dysgu proffesiynol wedi'i darparu fel rhan o'r cyfarfodydd ymgynghori a gynhaliwyd gydag ysgolion unigol. Mae trosolwg cryno o ofynion staffio ac adnoddau ar gyfer Canolfan Adnoddau Arbenigol Iechyd a Lles Emosiynol Sylfaenol fel a ganlyn:
- 1 athro, 2 Gynorthwy-ydd Addysgu Gradd 4, 1 Goruchwyliwr Canol Dydd fesul dosbarth o wyth disgybl
 - Mae'r holl swyddi'n cael eu hariannu'n llawn ac yn cynnwys lwfans ADY
 - Adnoddau ADY (£500 y disgybl ar hyn o bryd)
 - Mae'r staff yn cael eu cyflogi gan y corff llywodraethu, ac yn ddarostyngedig i bolisiâu'r ysgol

- Mae'r Gwasanaeth Cynhwysiant yn chwarae rôl gynghorol ar benodi athrawon
 - Mae'r ALI yn darparu ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol
 - Dyranriad Seicoleg Addysg
37. Mae trosolwg cryno o ofynion staffio ac adnoddau ar gyfer Canolfan Adnoddau Arbenigol Iechyd a Lles Emosiynol oedran Uwchradd fel a ganlyn:
- 20 disgybl (lleoedd i'w cyflwyno'n raddol dros 2-3 blynedd)
 - 2 athro, 4-6 Chynorthwy-ydd Addysgu ar ystod o raddau, i'w gytuno gyda'r ysgol
 - Mae'r holl swyddi'n cael eu hariannu'n llawn ac yn cynnwys lwfans ADY
 - Adnoddau ADY (£500 y disgybl ar hyn o bryd)
 - Mae'r staff yn cael eu cyflogi gan y corff llywodraethu, ac yn ddarostyngedig i bolisiâu'r ysgol
 - Mae'r Gwasanaeth Cynhwysiant yn chwarae rôl gynghorol ar benodi athrawon
 - Mae'r ALI yn darparu ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol
 - Dyranriad Seicoleg Addysg
38. Rhagwelir y byddai effaith gadarnhaol ar y Gymraeg o ganlyniad i'r cynigion hyn.
39. Mae'r cynigion yn ymateb yn uniongyrchol i'r Deilliant 6 Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) canlynol – Cynnydd mewn darpariaeth addysg Gymraeg i ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY)
40. Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos ac yn adeiladol gyda phartneriaid ar ei Fforwm Addysg Gymraeg, sy'n cynnwys cynrychiolwyr o'r sectorau meithrin, cynradd, uwchradd ac addysg bellach, gofal plant, RhAG a Llywodraeth Cymru. Mae'r Fforwm hwn yn cyflwyno gwybodaeth ar gyfer cynllunio lleoedd cyfrwng Cymraeg, er mwyn parhau i yrru cynllun y Cyngor i gynyddu mewn modd cynaliadwy nifer y dysgwyr mewn ysgolion Cymraeg a'r rhai sy'n dysgu Cymraeg mewn ysgolion cyfrwng Saesneg.
41. Mae'r Cyngor, a'i bartneriaid ar y Fforwm Addysg Gymraeg, yn ymrwmo i sbarduno cynnydd yn nifer y disgyblion sy'n cael eu haddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg, i gyflawni'r targedau yn CSCA Caerdydd, ac i gyflawni'r targedau a nodir yn strategaeth Cymraeg 2050 Llywodraeth Cymru.
42. Sefydlwyd canolfan adnoddau arbenigol ag 20 lle i ddysgwyr 4 - 11 oed gydag anghenion dysgu cymhleth ac awtistiaeth yn Ysgol Gymraeg Pwll Coch ym mis Medi 2018.
43. Sefydlwyd canolfan adnoddau arbenigol i ddysgwyr â Chyflwr Sbectwm Awtistiaeth 11 - 19 oed yn Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf ym mis Medi 2023. Mae gan yr ysgol hefyd ganolfan adnoddau arbenigol i ddysgwyr ag anghenion dysgu cymhleth.

44. Mae'r Cyngor yn monitro'r galw am ddarpariaeth anghenion dysgu ychwanegol a phatrymau dewis mewn darpariaeth addysg Gymraeg ar oed cynradd ac uwchradd, er mwyn rhoi cynlluniau priodol ar waith i fodloni unrhyw gynnydd yn y galw.
45. Wrth ystyried y potensial ar gyfer effaith ar y gymuned ehangach yn sgil y newidiadau arfaethedig, ystyrir y canlynol: Man Agored Cyhoeddus, parcdir, y modd y defnyddir cyfleusterau'r ysgol ar hyn o bryd gan y gymuned, sŵn a thagfeydd traffig.
46. Mae'r ysgolion y gallai'r cynigion effeithio arnynt yn ysgolion sy'n bodoli eisoes. Maent yn cynnig amrywiaeth o weithgareddau ysgol, ac mae gan rai sefydliadau cymunedol sy'n cynnig gwasanaethau o'r ysgol. Ceisiwyd barn yr ysgolion a'r gymuned ehangach ar unrhyw effeithiau posib fel rhan o'r ymgynghoriad ac unrhyw faterion a godwyd a'u hystyried yn llawn fel rhan o'r broses ddadansoddiad ar ôl ymgynghori.
47. Byddai'r ddarpariaeth arfaethedig yn Ysgol Gymraeg Pwll Coch ac Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr drwy gyfrwng y Gymraeg.
48. Nodir barn Estyn ynghylch cynnwys gwybodaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol o arolygiadau diweddaraf Estyn.

Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Albany

49. Cyflwynodd Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Albany ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)
 - *A ydych yn cefnogi'r cynlluniau a gyflwynwyd i wella'r ddarpariaeth ar gyfer Plant a Phobl Ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol?*

Ydyn
 - *Ydych chi'n cefnogi'r cynnig ar gyfer pob un o'r safleoedd ysgol arfaethedig?*

Ydyn
 - *Mae'r diffyg darpariaeth CGA ar gyfer disgyblion oed cynradd ag anghenion iechyd a lles emosiynol yng Nghaerdydd yn parhau i gael amrywiaeth o effeithiau sylweddol ar ein hysgol, gan gynnwys effeithio ar sut rydym yn defnyddio gofod yn yr ysgol, effeithio ar les a chadw staff ac effeithio ar les disgyblion. Enghraifft fyddai disgybl yn aros dros ddwy flynedd am leoliad a gafodd effaith sylweddol iawn ar les y plentyn a'i deulu ehangach.*
 - *Rydym yn croesawu'r cynnydd yn y ddarpariaeth - mae mawr ei angen a byddwn yn helpu i leddfu'r pwysau ar ysgolion fel ein rhai ni. Fodd bynnag,*

nid ydym yn teimlo y bydd y ddarpariaeth yn ddigonol ar gyfer nifer y plant sydd angen cymorth ar draws y ddinas.

- *Bydd risg o gynnydd pellach yn y galw oherwydd pwysau cyllideb ysgolion a'r rhewi ar gyllid ADY a methu gwneud cais am gyllid ychwanegol gan adael ysgolion â lefelau is o staffio i reoli anghenion cymhleth.*
- *Rydym yn cefnogi cynigion i wella cyfleusterau ar gyfer atal ac ymyrryd yn gynnar mewn ysgolion cynradd ac uwchradd, gan gynnwys gofodau hyblyg i ganiatáu ar gyfer dosbarthiadau llai ac ar gyfer sefydlu trefniadau anogaeth a gwahardd mewnol.*
- *Mae'n hanfodol bwysig bod darpariaeth yn addas i'r diben ar gyfer pob disgybl sydd ei angen. Mae angen cynllunio darpariaeth ar gyfer merched fel rhan o'r ymgynghoriad hwn - hoffem ddeall yn well sut y bydd hyn yn cael sylw. Er enghraifft, a fydd rhai o'r Canolfannau Adnoddau Arbenigol newydd yn canolbwyntio ar ddiwallu anghenion merched? Sut fyddwch chi'n sicrhau bod yr unedau newydd yn derbyn cyfran gytbwys o ferched yn ogystal â bechgyn?*
- *Gyda heriau iechyd meddwl yn dod yn fwy cymhleth mae nifer sylweddol o ferched ag anghenion cymhleth ar draws y ddinas ac mae angen darparu digon nid yn unig mewn nifer o lefydd ond hefyd i gyfoedion o'r un rhyw. Mae llawer o ddarpariaethau a archwilir gan deuluoedd yn fachgen iawn a all fod yn frawychus i ferched neu rieni wrth archwilio darpariaethau.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

50. Mae'r Cyngor yn croesawu cefnogaeth y Corff Llywodraethol i'r newidiadau arfaethedig.
51. Cyflwynwyd y cynigion i fynd i'r afael â'r angen am fwy o ddarpariaeth arbenigol, i ddiwallu anghenion plant ac i leihau'r pwysau ar ysgolion.
52. Mae ysgolion Caerdydd yn gynhwysol iawn, gydag arfer rhagorol i ddiwallu anghenion y mwyafrif helaeth o blant, ond mae'n hanfodol cynyddu'r gallu i ddarparu ar gyfer y nifer fach ond cynyddol o blant sydd angen mynediad at leoliad mwy arbenigol.
53. Mae'r holl ddosbarthiadau lles yn darparu ar gyfer bechgyn a merched. Bydd datblygu darpariaeth gynradd arbenigol newydd ac estynedig yn sicrhau cyfleusterau priodol i ganiatáu darpariaeth deg i fechgyn a merched.

Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Baden Powell

54. Cyflwynodd Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Baden Powell ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)

- *A ydych yn cefnogi'r cynlluniau a gyflwynwyd i wella'r ddarpariaeth ar gyfer Plant a Phobl Ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol?*

Ydyn.

- *Ydych chi'n cefnogi'r cynnig ar gyfer pob un o'r safleoedd ysgol arfaethedig?*

Ysgol Gynradd Baden Powell

- *sefydlu canolfan adnoddau arbenigol (8 lle) ar gyfer iechyd a lles emosiynol yn Ysgol Gynradd Baden Powell o fis Medi 2024, yn yr adeiladau presennol.*

Ydyn.

- *A hoffech chi awgrymu unrhyw newidiadau neu ddewisiadau amgen?*

Nac ydym

- *Mae Ysgol Gynradd Baden Powell wedi cael cefnogaeth dda gan yr Awdurdod Lleol yn ystod y blynyddoedd diwethaf i ddatblygu darpariaeth ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol. Ers sefydlu'r dosbarth anffurfiol, bu effaith gadarnhaol ar ddisgyblion ar draws yr ysgol, yn y dosbarth lles ac yn y dosbarthiadau prif ffrwd. Mae cyngor ac arweiniad parhaus gan yr ALI wedi uwchsgilio staff i gefnogi disgyblion yn effeithiol. Mae staff ysgolion wedi'u hyfforddi'n dda i gydnabod yr hyn sydd ei angen ar ddisgyblion a darparu ymyriadau buddiol i alluogi plant i wneud cynnydd da yn gymdeithasol ac yn academaidd.*
- *Mae Pennaeth Ysgol Gynradd Baden Powell wedi ymgynghori â chynrychiolwyr cymuned ein hysgol, gan gynnwys Staff, Llywodraethwyr, Rhieni a Disgyblion, ac yn cefnogi'r cynnig yn llawn i sefydlu canolfan adnoddau arbenigol 8 lle ffurfiol ar gyfer iechyd a lles emosiynol o fis Medi 2024, yn ein hadeiladau presennol.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

55. Mae'r Cyngor yn croesawu cefnogaeth y Corff Llywodraethu i'r cynnig.

Pennaeth Ysgol Gynradd Baden Powell

56. Cyflwynodd Pennaeth Ysgol Gynradd Baden Powell ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)
- *A ydych yn cefnogi'r cynlluniau a gyflwynwyd i wella'r ddarpariaeth ar gyfer Plant a Phobl Ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol?*

Ydyn.

- *Ydych chi'n cefnogi'r cynnig ar gyfer pob un o'r safleoedd ysgol arfaethedig?*

Ydyn – cefnogi'r canlynol:

Ysgol Gynradd Baden Powell

- *sefydlu canolfan adnoddau arbenigol (8 lle) ar gyfer iechyd a lles emosiynol yn Ysgol Gynradd Baden Powell o fis Medi 2024, yn yr adeiladau presennol.*

Ysgol Gynradd y Tyllgoed

- *sefydlu canolfan adnoddau arbenigol 8 lle ar gyfer iechyd a lles emosiynol yn Ysgol Gynradd y Tyllgoed o fis Medi 2024, yn yr adeiladau presennol. Byddai hyn yn disodli'r dosbarth lles presennol.*

Ysgol Gynradd Lakeside

- *sefydlu canolfan adnoddau arbenigol 16 lle ar gyfer iechyd a lles emosiynol yn Ysgol Gynradd Lakeside o fis Medi 2024, yn yr adeiladau presennol. Byddai hyn yn disodli'r dosbarth lles presennol.*

Ysgol Gynradd Springwood

- *sefydlu canolfan adnoddau arbenigol 8 lle ar gyfer iechyd a lles emosiynol yn Ysgol Gynradd Springwood o fis Medi 2024, yn yr adeiladau presennol. Byddai hyn yn disodli'r dosbarth lles presennol.*

Ysgol Gymraeg Pwll Coch

- *sefydlu canolfan adnoddau arbenigol 8 lle ar gyfer iechyd a lles emosiynol yn Ysgol Gymraeg Pwll Coch o fis Medi 2024 yn yr adeiladau presennol. Byddai hyn yn disodli'r dosbarth lles presennol.*

Nid oes unrhyw farn ar y canlynol:

Ysgol Gynradd Herbert Thompson

- *sefydlu canolfan adnoddau arbenigol 16 lle ar gyfer iechyd a lles emosiynol yn Ysgol Gynradd Herbert Thompson o fis Medi 2024, yn yr adeiladau presennol.*

Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr

- *sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol 20 lle ar gyfer dysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol yn Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr o fis Medi 2024, yn yr adeiladau presennol.*

Os ydych chi neu os nad ydych chi'n cefnogi'r newidiadau a gynigir, eglurwch pam.

- *Baden Powell - Fe wnaethom ddatblygu dosbarth lles 'mewnol' mewn ymateb i angen disgyblion yn 2021. Mae hyn wedi bod yn llwyddiannus wrth ddiwallu anghenion ein disgyblion ac mae wedi cael effaith*

gadarnhaol ar ddisgyblion yn y dosbarth lles ac yn y dosbarthiadau prif ffrwd.

- *Ysgol Gynradd y Tyllgoed, Ysgol Gynradd Lakeside, Ysgol Gynradd Springwood, Ysgol Gymraeg Pwll Coch - Byddai hyn yn disodli'r dosbarth lles presennol.*

A hoffech chi awgrymu unrhyw newidiadau neu ddewisiadau amgen?

Na, rwy'n cytuno â'r newidiadau arfaethedig.

- *Mae Ysgol Gynradd Baden Powell wedi cael cefnogaeth dda gan yr Awdurdod Lleol yn ystod y blynyddoedd diwethaf i ddatblygu darpariaeth ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol. Ers sefydlu'r dosbarth anffurfiol, bu effaith gadarnhaol ar ddisgyblion ar draws yr ysgol, yn y dosbarth lles ac yn y dosbarthiadau prif ffrwd. Mae cyngor ac arweiniad parhaus gan yr ALI wedi uwchsgilio staff i gefnogi disgyblion yn effeithiol.*
- *Mae staff ysgolion wedi'u hyfforddi'n dda i gydnabod yr hyn sydd ei angen ar ddisgyblion a darparu ymyriadau buddiol i alluogi plant i wneud cynnydd da yn gymdeithasol ac yn academaidd.*
- *Mae Pennaeth Ysgol Gynradd Baden Powell rwyf wedi ymgynghori â chynrychiolwyr cymuned ein hysgol, gan gynnwys Staff, Llywodraethwyr, Rhieni a Disgyblion, ac yn cefnogi'r cynnig yn llawn i sefydlu canolfan adnoddau arbenigol 8 lle ffurfiol ar gyfer iechyd a lles emosiynol o fis Medi 2024, yn ein hadeiladau presennol.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

57. Mae'r Cyngor yn croesawu cefnogaeth y Pennaeth i'r cynnig.

Pennaeth Ysgol Gynradd y Tyllgoed

58. Cyflwynodd Pennaeth Ysgol Gynradd y Tyllgoed ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)

- *O ran y CAA rwy'n ei chroesawu'n fawr, rwy'n credu y bydd y ddarpariaeth hon yn darparu anghenion mwy ymatebol i ddisgyblion unigol yn cael eu diwallu. Er enghraifft, rwy'n llwyr gefnogi bod y disgyblion yn cael mynediad i'r CAA cyhyd ag y mae angen iddynt wneud hynny, yn hytrach na dilyn amserlen a oedd gynt ar waith.*
- *Nid oes gan ein darpariaeth/safle presennol le diogel awyr agored i'r plant gael mynediad ato. Byddai hyn yn sicrhau cyfleoedd datblygu awyr agored pellach a fyddai'n diogelu ein disgyblion. Mae gennym hefyd floc toiled nas*

defnyddir a byddwn yn croesawu ei droi'n ystafell synhwyrdd ar gyfer cefnogi anghenion y disgyblion - byddai hyn yn golygu buddsoddiad, unwaith eto, gan yr Awdurdod Lleol.

- *Gofynnaf fel y Pennaeth ein bod yn cael cyfle gan yr Awdurdod Lleol i recriwtio aelod ychwanegol o staff er mwyn i ni allu cynyddu capasiti ein disgyblion. Byddwn yn argymhell cyllid ar gyfer CALU fel y gellir sicrhau mwy o effaith.*
- *Mewn ymateb i'r ymgynghoriad, rwy'n cefnogi datblygiad y CAA yn llawn, fodd bynnag, rwy'n argymhell bod datblygiad pellach yn cael ei alluogi yn narpariaeth/safle CAA yn Ysgol Gynradd y Tyllgoed.*

Gwerthusiad o'r safbwynt a fynegwyd

59. Mae'r Cyngor yn croesawu cefnogaeth y Pennaeth i'r cynnig.
60. Bu buddsoddiad sylweddol diweddar yng nghyfleusterau'r dosbarth lles yn Ysgol Gynradd y Tyllgoed. Bydd y Cyngor yn parhau i weithio gyda'r Pennaeth a'r Corff Llywodraethu i sicrhau bod gwelliannau'n parhau fel y bo'n briodol, gan gynnwys ystyried anghenion staffio, niferoedd disgyblion a datblygu'r cyfleusterau.

Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Herbert Thompson

61. Cyflwynodd Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Herbert Thompson ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)

- *A ydych yn cefnogi'r cynlluniau a gyflwynwyd i wella'r ddarpariaeth ar gyfer Plant a Phobl Ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol?*

Ydyn.

- *Ydych chi'n cefnogi'r cynnig ar gyfer pob un o'r safleoedd ysgol arfaethedig?*

Ysgol Gynradd Herbert Thompson

- *sefydlu canolfan adnoddau arbenigol 16 lle ar gyfer iechyd a lles emosiynol yn Ysgol Gynradd Herbert Thompson o fis Medi 2024, yn yr adeiladau presennol.*

Ydyn.

- *Mae'r Corff Llywodraethu'n croesawu'r cynigion i sefydlu canolfan adnoddau arbenigol yn Ysgol Gynradd Herbert Thompson i wasanaethu anghenion plant Trelái a Chaerau. Credwn fod hon yn ddarpariaeth y mae mawr ei hangen o fewn y gymuned hon.*

- *Rydym yn cefnogi sefydlu'r ganolfan adnoddau arbenigol o fewn yr adeiladau ysgol presennol ond yn ailadrodd canfyddiadau'r arolwg cychwynnol o'r safle mai'r unig adeilad addas presennol fyddai'r hen adeilad clwb bocsi, ond y bydd angen ailwampio'r adeilad hwn yn helaeth i fod yn ofod addas ar gyfer y ganolfan adnoddau.*
- *Ein gobaith yw y bydd y ganolfan adnoddau arbenigol yn llawn adnoddau ac yn gynaliadwy i gefnogi'r gymuned am flynyddoedd lawer i ddod. Rydym yn croesawu'r cynnig y bydd y ganolfan adnoddau'n recriwtio disgyblion fesul cam i ganiatáu amser i weithdrefnau o fewn y ganolfan gael eu gwreiddio.*
- *Rydym yn edrych ymlaen at gefnogaeth barhaus yr Awdurdod Lleol i wreiddio'r ganolfan adnoddau arbenigol yn llawn yn Ysgol Gynradd Herbert Thompson.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

62. Mae'r Cyngor yn croesawu cefnogaeth y Corff Llywodraethu i'r cynnig.
63. Cytunwyd ar y gofynion llety i ganiatáu sefydlu darpariaeth canolfan adnoddau arbenigol yn yr ysgol mewn egwyddor a bydd y Cyngor yn gweithio gyda'r ysgol i sicrhau bod y cyfleusterau'n addas i'r diben.
64. Gall y Ganolfan Adnoddau Arbenigol arfaethedig ar safle Ysgol Gynradd Herbert Thompson gael ei letya yn yr adeilad a arferai gael ei ddefnyddio fel clwb bocsi, yn dilyn buddsoddiad i drosi'r adeilad. Fel arall, yn dibynnu ar ganlyniad y gwaith dichonoldeb sy'n mynd rhagddo ar hyn o bryd, efallai y bydd y ganolfan yn cael ei gosod mewn cyfleuster adeilad newydd yn lle'r adeilad hwn. Cydnabyddir y byddai angen gwaith sylweddol i ddatblygu neu ddisodli'r llety hwn, ac i gydnabod hyn, cynigir y dylid dechrau'r ddarpariaeth canolfan adnoddau arbenigol o fis Medi 2025.

Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Lakeside

65. Cyflwynodd Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Lakeside ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)

- *A ydych yn cefnogi'r cynlluniau a gyflwynwyd i wella'r ddarpariaeth ar gyfer Plant a Phobl Ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol?*

Ydyn.

- *Ydych chi'n cefnogi'r cynnig ar gyfer pob un o'r safleoedd ysgol arfaethedig?*

Ydyn – cefnogi'r cynnigion; cefnogi cynnigion sy'n ymwneud ag Ysgol Gynradd Lakeside gyda diwygiadau.

- *Mae Corff Llywodraethu Lakeside yn cefnogi'r newidiadau arfaethedig mewn egwyddor.*
- *Er mwyn egluro, mae angen i ddisgyblion barhau i fod wedi'u cofrestru'n ddeuol drwy gydol eu hamser yn y ddarpariaeth.*
- *Mae'r corff llywodraethu, y tîm arweinyddiaeth a'r staff yn ei gyfanrwydd wedi ymrwymo'n llwyr i barhau â'r ddarpariaeth o ansawdd uchel sy'n nodweddu'r ddarpariaeth lles yn yr ysgol ar hyn o bryd. Rydym wedi ymrwymo i sicrhau bod hyn yn parhau gan dybio bod y newid i ddarpariaeth CAA ffurfiol yn digwydd.*
- *Rydym o'r farn bod y dosbarthiadau yn Lakeside yn cynrychioli 'buddsoddiad i gynilo' lle mae'r ddarpariaeth therapiwtig ddwys yn amlwg wedi dangos gwerth am arian ac wedi galluogi'r plant i ymgysylltu'n llawer mwy effeithiol â dysgu o ystyried eu manau cychwyn cymhleth. Rydym yn sicr bod y cyngor yn cydnabod bod darparu CAA yn seiliedig ar y gred ei bod yn llawer mwy effeithiol ymyrryd i ddiwallu anghenion y dysgwyr mwyaf agored i niwed hyn cyn i'w heriau gynyddu'n sylweddol. Os na wneir hyn, mae'r risg y bydd angen ymyrraeth fwy sylweddol a chostus yn y dyfodol wrth i'r bobl ifanc hyn dyfu'n hŷn yn cael ei ddwysáu.*
- *Er bod y dosbarth bob amser (ar bapur) wedi cael 16 o ddisgyblion, nid ydym erioed wedi cael cymaint â hynny. Y nifer uchaf yw 12 yn mynychu ar un adeg (mae gennym 14 ar ein llyfrau ar hyn o bryd ond dim ond 12 sy'n mynychu).*
- *Mae gan yr ysgol a'r corff llywodraethu bryderon ynghylch cynyddu nifer y plant sy'n mynychu'r dosbarth, ar y lefel uchel bresennol o anghenion emosiynol, iechyd a lles yr ydym yn eu profi gyda'n plant a'n teuluoedd, yn enwedig ers pandemig Covid.*
- *Mae cryn sefydlogrwydd o ran staffio'r ddarpariaeth sydd wedi cyfrannu at waith tîm rhagorol ac ymrwymiad cryf i bob plentyn. Credwn fod hyn wedi bod yn ffactor hanfodol yn ei llwyddiant. Mae wedi arwain at feithrin perthynas ardderchog â theuluoedd y plant dan sylw. Mae hyn wedi bod mor bwysig wrth ategu ansawdd y berthynas rhwng staff a phlant, sy'n nodweddu mor gryf o'r ddarpariaeth ag y mae ar hyn o bryd.*
- *Mae'r cyflenwad staffio presennol (7) ar gyfer 12 o blant yn hanfodol er mwyn caniatáu i ddarpariaeth o ansawdd uchel barhau. Mae angen cymorth un i un ar bob plentyn yn y ddarpariaeth yn ystod llawer o'r dydd. Mae hyn oherwydd bod angen oedolyn arno i gyd-reoleiddio â nhw ac i gadw eu hunain ac eraill yn ddiogel..*
- *Mae angen cymorth ar ddisgyblion i barhau i wneud cynnydd mewn meysydd sy'n sylfeini ar gyfer dysgu effeithiol e.e. hunanreoleiddio,*

perthnasoedd a theimlo'n ddiogel yn yr ysgol. Mae disgyblion angen amgylchedd addysgol rhagweladwy sy'n seiliedig ar egwyddorion ymlyniad a meithrin.

- *Mae angen i oedolion allweddol fod ar gael yn emosiynol ac yn gorfforol, yn sylwgar ac yn gweddu i anghenion y disgybl. Mae disgyblion angen mynediad at gymorth therapiwtig ehangach i'w galluogi i brosesu rhai o'u profiadau mewn man therapiwtig diogel.*
- *Anghenion toiled - Anghenion iechyd agos a/neu ymataliaeth plant (er enghraifft, mae angen 2 aelod o staff ar gyfer pob plentyn). Mae gan y lleoliad un ystafell newid gyda chawod.*
- *Gofod corfforol - Mae plant yn y lleoliad yn cael perthnasoedd gyda phlant eraill yn heriol ac angen lle. Weithiau maent yn gallu gweithio / chwarae mewn parau, ond anaml mewn niferoedd uwch. Mae'r staff yn modelu'r berthynas gadarnhaol rhwng plant. Mae hyn yn aml yn cynnwys cefnogi ymddygiad neu ryngweithio trallodus / dadreoleiddiedig rhwng plant a'u helpu i ddychwelyd i'w ffenestr goddefgarwch.*
- *Dysgu a meysydd therapiwtig - Mae'r ddau ddosbarth wedi'u sefydlu i ganiatáu ystafelloedd i fod yn amgylcheddau therapiwtig a dysgu gyda mannau ymneilltuo ac ystafell ar gyfer sesiynau 1:1.*
- *Ardaloedd tawelu – mae gennym ddwy ystafell chwarae feddal, hardd, hardd sy'n cael eu defnyddio ar gyfer ardaloedd dad-ddwysáu / tawelu sy'n cael eu defnyddio'n gyson. Mae staff yn defnyddio'r ystafelloedd hyn i gyd-reoleiddio gyda'r plant, fel arfer ar sail 1:1. Mae'r rhain hefyd yn cael eu defnyddio i ddarparu gweithgareddau 'chwarae seiliedig ar berthynas' a gweithgareddau therapiwtig yn seiliedig ar drawma.*
- *Gofod awyr agored – mae hyn yn gyfyngedig fel gweithgaredd rhydd ar yr ardal ddeciau. Mae un ffrâm ddringo fach y gall tua 2-3 o blant ei defnyddio ar unwaith. Mae plant yn gallu cael mynediad i'r ardaloedd ehangach o ofod awyr agored ar draws yr ysgol, ond mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol i gymhareb disgybl-oedolyn uchel fod yn llwyddiannus a chadw pawb yn ddiogel.*
- *Trafnidiaeth - Nid oes gennym ardal gollwng benodol i dacsis. Cynnydd na ellir ei reoli o bosibl mewn logisteg ymarferol fel trafndiaeth, pontio o fewn adeilad yr ysgol (ar hyn o bryd mae'r 7 aelod o staff yn cael eu rhoi mewn gwahanol fannau yn unol â'n cynllun rheoli traffig, er mwyn galluogi plant i drosglwyddo'n ddiogel rhwng ystafell ddosbarth a thacsis, e.e. dyletswydd giât, trosglwyddo plant o dacsis i'r adeilad, ac ati).*
- *Gweithio amlasiantaethol e.e. ymwelwyr, cyfarfodydd, cynadledau – i gefnogi plant a theuluoedd yn llawn, mae nifer fawr o gyfarfodydd sy'n cael*

eu trefnu gan bartion allanol ac sy'n cael eu cynnal o fewn oriau ysgol. Mae'r rhain bob amser yn gofyn am bresenoldeb gan un ac weithiau dau aelod o staff.

- Gwaith papur, fel CDUau – mae gan bob disgybl yn y lleoliad lawer iawn o wybodaeth fanwl ac unigol a gwaith papur cyfreithiol, megis CDU, cyfarfodydd CCU, dogfennau Llys a chynlluniau gofal iechyd. Mae'r rhain o ansawdd uchel ac mae angen eu cynnal tua hanner tymor, ochr yn ochr ag adolygiadau darpariaeth flynyddol ac yn aml, ceisiadau am ddarpariaeth arbenigol yn y dyfodol.*
- Mae'r Dosbarth Lles, teuluoedd, plant a staff, i gyd yn rhan o Ysgol Gynradd Lakeside ac yn rhan o bopeth a wnawn. O ganlyniad, mae'r dosbarth, gyda llawer iawn o weithio amlasiantaethol, gan gynnwys diogelu, iechyd a diogelwch, anghenion ADY a chynllunio dyddiol logistaidd, yn gofyn am gymorth ac amser gan uwch arweinwyr yr ysgol, gan gynnwys y Pennaeth a'r Cydlynnydd ADY. Byddai hyn yn cynyddu pe bai'r ddarpariaeth yn cynyddu mewn nifer.*
- Awgrymwyd yn y cyfarfod ymgynghori y gallai gostyngiad mewn plant effeithio ar lefel yr arian y mae'r dosbarth yn ei dderbyn. Bydd lleihau'r cyllid yn amlwg yn effeithio ar y gymhareb staff:plant, diogelwch y plant, y cynllun rheoli traffig, adnoddau ar gyfer y plant, lechyd a Diogelwch a Lles staff. Mae'r cyflenwad staffio presennol ar gyfer 12 o blant yn hanfodol er mwyn caniatáu i'r ddarpariaeth hon o ansawdd uchel barhau.*
- Rydym wedi nodi risgiau sylweddol wrth leihau'r gymhareb disgybl i staff a bod y rhain yn peryglu Gweledigaeth Hawliau Dysgu Caerdydd 2030: yn benodol, mae'n peryglu gallu plant i "ffynnu a chyflawni eu potensial" a "gwireddu eu breuddwydion a'u huchelgeisiau"*
- Rydym yn awyddus i weithio gyda'r ALI a Dosbarthiadau Lles / CAAau eraill i wneud Caerdydd yn esiampl o ymarfer rhagorol i'n plant iechyd a lles emosiynol. Rydym yn ceisio trafodaethau ynghylch y pwyntiau a godwyd gennym er mwyn cael hyn yn iawn i'n disgyblion ledled y ddinas.*
- Newidiadau i'r nifer arfaethedig o 16 i lawr i 12 (gyda'r lefel angen bresennol) ond eto'n cadw'r lefelau cyllido cyfredol.*
- Os yw darpariaeth Lles Lakeside am barhau â'i gwaith rhagorol a'i lefel bresennol o ganlyniadau llwyddiannus, rhaid i'r lefel ariannu aros fel y mae ar hyn o bryd. Golyga natur y dosbarth fod yn rhaid i staff fod yn barod bob amser i ddelio â'r annisgwyl (rheoli, anymataliaeth, diogelu datgelu neu ddarganfod) ochr yn ochr â chynllunio yn y lefel uchel o ohebiaeth, gwaith papur, cyfarfodydd, logisteg, ac ymwelwyr/ymweliadau. Mewn cymhareb disgybl:staff uwch, mae gennym bryderon y bydd effeithiau negyddol ar ddysgu, lles disgyblion a staff, lechyd a Diogelwch, a chanlyniadau*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

66. Mae'r Cyngor yn croesawu cefnogaeth y Corff Llywodraethu i'r cynnig.
67. Mae'r cynnig yn caniatáu cofrestru deul lle ystyrir mai dyma'r opsiwn mwyaf priodol. Byddai opsiwn hefyd i ddisgyblion gael eu rhoi ar gofrestr yr ysgol.
68. Bu buddsoddiad sylweddol diweddar yng nghyfleusterau'r dosbarth lles.
69. Nodir cais y Corff Llywodraethol i leihau'r nifer ffurfiol o leoedd yn y ganolfan adnoddau arbenigol o 16 i 12. Mae'r Dosbarth Lles yn darparu ar gyfer plant Cyfnod Sylfaen ac mae nifer y lleoedd ym mhob dosbarth yn gyson â dosbarthiadau Lles y Cyfnod Sylfaen cyfredol ac arfaethedig mewn canolfannau eraill ledled y ddinas. Byddai angen ystyried unrhyw newid i'r nifer arfaethedig gyda chyd-destun y ddarpariaeth mewn ysgolion eraill a'r goblygiadau ar gyfer ariannu a lefelau staffio.
70. Cydnabyddir bod derbyn dim mwy na 12 o ddysgwyr i'r dosbarth ar hyn o bryd yn briodol i gydnabod oedran, anghenion plant a lefel y cymorth sydd ei angen. Mae'r ysgol yn cynnal canolfan dau ddosbarth o ddysgwyr Cyfnod Sylfaen, gan gynnwys dysgwyr a allai fod yn gymwys i gael lleoliad yn Ysgol Cynefin (a elwid gynt yn Ysgol Arbennig The Court).
71. Mae'r Cyngor yn bwrw ymlaen â'r bwriad i ehangu Ysgol Cynefin a fydd yn cefnogi rhai o ddysgwyr mwyaf agored i niwed Caerdydd pan fydd yr ehangu wedi'i gwblhau. Rhagwelir y bydd yr ehangu hwn yn lleihau'r pwysau ar Ddosbarthiadau Lles Caerdydd a Chanolfannau Adnoddau Arbenigol, gan ganiatáu i Ysgol Gynradd Lakeside dderbyn i'w 8 dysgwr arfaethedig fesul dosbarth, yn gyson â'r model sefydledig ledled y ddinas.
72. Bydd y Cyngor yn parhau i weithio'n agos gyda Phennaeth a Chorff Llywodraethu Ysgol Gynradd Lakeside i sicrhau bod y ddarpariaeth o safon uchel yn cael ei chynnal gan gynnwys ystyried anghenion lle, cyllid, staffio ac adnoddau dysgwyr. Felly, cynigir cadw nifer derbyn o 16 gyda derbyniadau i'r ganolfan wedi'u sefydlu mewn ymgynghoriad â'r ysgol sy'n caniatáu ar gyfer anghenion plant sydd eisoes ar yn y ganolfan a'r rhai a gynigir ar gyfer mynediad.
73. Bydd y Cyngor yn trefnu ailasesu cyfleusterau'r maes parcio presennol a'r trefniadau presennol i alluogi adnabod opsiynau posibl ar gyfer cyfleusterau addas ar gyfer gollwng a chasglu gan drafnidiaeth bwrpasol yr ysgol mewn lleoliad priodol, cyfleus a diogel.

Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Springwood

74. Cyflwynodd Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Springwood ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)
 - *Ar ran llywodraethwyr Ysgol Gynradd Springwood, rydym yn derbyn y cynigion fel yr amlinellwyd ac a drafodwyd fel rhan o'r cyflwyniad. Rydym yn*

deall yr holl adnoddau i redeg yr Uned, yn cael eu darparu o gyllidebau canolog.

- *Rydym wedi cael Dosbarth Lles yn ein hysgol ers nifer o flynyddoedd, ac felly nid yw'r cynnig yn golygu newid mawr i ni.*
- *Mae'n dda gweld llawer o ymdrech yn cael ei roi i helpu a chefnogi'r plant ifanc hynny sydd angen darpariaeth ychwanegol a llongyfarchiadau am wneud i hyn ddigwydd, er gwaethaf y pwysau ar gyllidebau.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

75. Mae'r Cyngor yn croesawu cefnogaeth y Corff Llywodraethu i'r cynnig.

Corff Llywodraethu a Phennaeth Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr

76. Cyflwynodd Corff Llywodraethu Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)

- *Mae corff llywodraethu Ysgol Plasmawr yn gwerthfawrogi cyflwyniad manwl o'r wybodaeth a ddarparwyd gan y sir ynghylch sefydlu CAA yn yr ysgol.*
- *Rydym bob amser wedi canolbwyntio ar sicrhau y gallwn ddarparu ar gyfer pob myfyriwr, beth bynnag fo'u hanghenion, mewn amgylchedd cwbl gynhwysol cyfrwng Cymraeg yn yr ysgol.*
- *Rydym yn deall y bydd y CAA hwn yn ein galluogi i leihau achosion disgyblion sydd angen symud allan o'r sector cyfrwng Cymraeg i gael mynediad at ddarpariaeth briodol a chroesawu hyn.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

77. Mae'r Cyngor yn croesawu cefnogaeth y Corff Llywodraethu i'r cynnig.

Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr - Pennaeth

78. Cyflwynodd Pennaeth Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)

- *Mae ysgolion cyfrwng Cymraeg yn darparu ar gyfer derbyn disgyblion o bob rhan o Gaerdydd. Gyda nifer amrywiol o ddisgyblion bydd disgyblion bob amser angen cymorth ychwanegol gyda'u hanghenion, gan gynnwys anghenion ILIE, ac mae'r diffyg darpariaeth ar gyfer disgyblion sydd angen mwy nag sydd ar gael mewn lleoliad prif ffrwd wedi golygu bod angen i'r disgyblion hyn adael y sector cyfrwng Cymraeg ar hyn o bryd.*
- *Rydym yn croesawu'r cyfle hwn i ddarparu ar gyfer disgyblion gyda ILIE yn y sector drwy sefydlu CAA ar safle Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr.*
- *Bydd hyn yn ein galluogi i ymateb i anghenion y disgyblion hyn a sicrhau eu bod yn cael y cyfle i lwyddo mewn amgylchedd cyfrwng Cymraeg.*

- *Bydd cynllun safle'r ysgol yn ein galluogi i leoli'r ddarpariaeth ar gyfer y grŵp bach hwn o ddisgyblion mewn modd na fydd yn effeithio ar y ddarpariaeth i ddisgyblion eraill.*
- *Mae'r penderfyniad i leoli'r CAA yn Ysgol Plasmawr yn adeiladu ar ein gwaith hirsefydlog gyda disgyblion ILIE ac yn adlewyrchu'r cryfderau mewn cymorth bugeiliol a nodwyd yn ein harolwg Estyn diweddar.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

79. Mae'r Cyngor yn croesawu cefnogaeth y Pennaeth i'r cynnig.

Corff Llywodraethu Ysgol Gymraeg Pwll Coch

80. Cyflwynodd Corff Llywodraethu Ysgol Gymraeg Pwll Coch ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)
- *Yn 2022, cytunodd y Corff Llywodraethol a'r Pennaeth i agor CAA Lles cyfrwng Cymraeg yn Ysgol Gymraeg Pwll Coch. Rydym yn falch o'n hethos cynhwysol fel ysgol, a phan gytunom i agor dosbarth lles dros dro, roeddem yn awyddus i adeiladu ar y llwyddiant hwn. Rydym hefyd o'r farn bod cael darpariaeth cyfrwng Cymraeg o'r fath yng Nghaerdydd yn hanfodol, ac roeddem yn hapus i gefnogi'r AALI gyda'r cynllun dros dro.*
 - *Fodd bynnag, er gwaethaf ymdrechion sylweddol y Pennaeth a'r staff yn yr CAA, nid yw'r ddarpariaeth lles yn gweithio'n effeithiol ac mae bellach yn achos pryder difrifol. Cyflwynwyd y rhesymau hyn gan y Corff Llywodraethol i swyddogion AALI mewn dogfen ar wahân.*
 - *Ar ôl ystyried yn ofalus iawn, mae'n ofid mawr bod yn rhaid i Gorff Llywodraethu Ysgol Gymraeg Pwll Coch ei gwneud yn glir na all gefnogi'r ffurfioli, na hyd yn oed barhad y CAA Lles yn yr ysgol. Rydym yn sicr bod yr ysgol a'i staff wedi gwneud pob ymdrech posib i sicrhau llwyddiant y ganolfan dros y flwyddyn ddiwethaf. Fodd bynnag, am y rhesymau a gynhwysir yn y ddogfen, mae'n anffodus na all ddod yn opsiwn parhaol.*
 - *Rydym yn ddiolchgar am y trafodaethau helaeth rhwng yr ysgol a'r AALI, yn enwedig swyddogion ADY a RhAS, yn ystod y pythefnos diwethaf. Nodwn fod y cyngor yn derbyn penderfyniad y Corff Llywodraethol na all cynlluniau i sefydlu dosbarth lles yn yr ysgol barhau.*
 - *Edrychwn ymlaen at weithio mewn partneriaeth agos er budd pob disgybl yn y dyfodol.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

81. Croesewir cefnogaeth Pennaeth a Chorff Llywodraethu Ysgol Gymraeg Pwll Coch i sefydlu a chynnal Dosbarth Lles ar gyfer dysgwyr oed cynradd mewn cyfrwng Cymraeg. Mae'r ddarpariaeth wedi cefnogi nifer o blant i barhau mewn

addysg cyfrwng Cymraeg yr oedd eu hanghenion yn gofyn am y ddarpariaeth benodol hon. Mae'r ysgol wedi dangos y gallu a'r parodrwydd i arloesi, er mwyn sicrhau bod gan ddysgwyr yn y sector fynediad teg at gefnogaeth feithrin a therapiwtig, yn yr iaith o'u dewis.

82. Mae'r Cyngor yn cydnabod pryderon yr ysgol a'u dymuniad i roi'r gorau i'r ddarpariaeth. Felly, cynigir peidio â bwrw ymlaen â ffurfioli'r Dosbarth Lles fel canolfan adnoddau arbenigol ar hyn o bryd a datblygu opsiynau amgen i ddiwallu anghenion plant yn y sector cyfrwng Cymraeg.
83. Bydd y Cyngor yn parhau i weithio gyda'r ysgol i fynd i'r afael â materion ac i nodi darpariaeth briodol ar gyfer y plant sydd wedi cofrestru yn y Dosbarth Lles ar hyn o bryd.
84. Bydd y pwyntiau a godwyd gan y Corff Llywodraethu'n ystod yr ymgynghoriad yn cael eu hadolygu ymhellach cyn cyflwyno cynigion diwygiedig ar gyfer darparu lleoedd ysgol gynradd iechyd a lles emosiynol cyfrwng Cymraeg.

RhAG - Rhieni Dros Addysg Gymraeg

85. Cyflwynodd Rhieni Dros Addysg Gymraeg ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb yn Atodiad 8)
 - *Mae'n dda gweld bod Addysg Gymraeg yn cael sylw yn yr ymgynghoriad hwn a bod darpariaeth newydd yn cael ei chynnig ar gyfer Ysgol Pwll Coch ac Ysgol Gyfun Plasmawr. Mae hyn yn welliant sylweddol ar y sefyllfa wael iawn yn y gorffennol gan nad oes darpariaeth o'r fath wedi bodoli ar gyfer dysgwyr mewn addysg Gymraeg cyn i ddosbarthiadau dros dro agor.*
 - *Sut fyddwch yn asesu maint a chapasiti'r gweithlu Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) cyfrwng Cymraeg ac yn defnyddio'r canlyniadau i gynllunio'r gweithlu yn y sector hwn?*
 - *A ydych yn ymgysylltu â rhieni/gofalwyr i sicrhau eu bod yn deall y ddarpariaeth a'r cymorth sydd ar gael drwy gyfrwng y Gymraeg?*
 - *Byddai'r cynnydd cyffredinol yn y ddarpariaeth, er mwyn alinio'n agosach â'r angen a ragwelir am leoedd, yn galluogi nifer fwy o ddysgwyr i gael eu lleoli mewn darpariaeth o fewn neu yn agosach at eu cymuned leol a lleihau amseroedd teithio. Mae hyn yn dipyn o gyffredinoli gan nad yw hyn o reidrwydd yn wir i ddysgwyr addysg Gymraeg gan y gallai rhai orfod teithio ar draws y ddinas o'r dwyrain er mwyn cyrraedd Ysgolion Pwll Coch a Phlasmawr.*
 - *Rydym am nodi ein pryder difrifol bod yr ymgynghoriad yn datgan yn barhaus bod "angen i ysgolion ddeall eu cyfrifoldebau a chyfrifoldebau y corff llywodraethu" wrth gynnal y ddarpariaeth, ond nid oes unrhyw wybodaeth am ba mor barod yw'r ysgolion yn ymarferol na sut mae'r ysgolion yn mynd i gaffael yr arbenigedd i allu darparu'r gwaith cynnal a chadw arbenigol ar gyfer y dysgwyr hyn gan yr Awdurdod Lleol. Hoffem gael atebion i'r canlynol:*

- *Beth yw rôl yr Awdurdod Lleol yn hyn o beth gan eu bod yn gyfrifol am y maes statudol hwn?*
- *Pa hyfforddiant proffesiynol sydd ei angen ar staff presennol i allu darparu'r gwasanaeth arbenigol hwn?*
- *A oes ymarfer mapio i ddangos yr ystod o hyfforddiant sydd ar gael yn y Gymraeg a nifer y staff yn yr ysgol sydd eisoes wedi ei dderbyn neu sydd eisiau'r hyfforddiant? Ni fyddai'n deg nac yn gyfreithlon disgwyl i ysgol ddechrau darparu gwasanaeth arbenigol fel hyn heb yr arbenigedd.*
- *Yn achos Ysgol Pwll Coch, rydym hefyd yn nodi ein pryder nad oes digon o wybodaeth yn yr ymgynghoriad ynghylch goblygiadau lleoli 8 o blant o fewn yr ystod oedran 5-11 gydag anghenion lles dwys ac emosiynol o fewn yr un dosbarth.*
 - *Beth yw'r lefel staff briodol ar gyfer hyn?*
 - *Faint o athrawon fydd yn y dosbarth gyda'r dysgwyr hyn fel bod yr addysg yn gweddu i oedran ac anghenion y dysgwyr? Nid oes unrhyw wybodaeth am hyn yn y ddogfen ac mae'n wybodaeth a ddylai fod ar gael i rieni a gofalwyr dysgwyr ysgol ei hystyried cyn dechrau.*
 - *Faint o gynorthwywyr arbenigol fydd yn y dosbarth?*
- *Yn achos Ysgol Plasmawr a fydd yr 20 lle ar gyfer 11-19 oed? Os felly, mae'r cwestiynau uchod a mwy yn codi eto ar gyfer yr ysgol hon?*
 - *Beth yw'r lefel staff briodol ar gyfer hyn?*
 - *Faint o athrawon fydd yn y dosbarth gyda'r dysgwyr hyn fel bod yr addysg yn gweddu i oedran ac anghenion y dysgwyr? Nid oes unrhyw wybodaeth am hyn yn y ddogfen ac mae'n wybodaeth a ddylai fod ar gael i rieni a gofalwyr dysgwyr ysgol ei hystyried cyn dechrau.*
 - *Faint o gynorthwywyr arbenigol fydd yn y dosbarth?*
 - *Sut olwg fydd ar y ddarpariaeth o flwyddyn 10 pan fydd y dysgwyr yn dewis pynciau arholiad? Sut fydd y gefnogaeth yn digwydd wedyn?*
- *Mae camsyniad yn y blwch olaf ar dudalen 69 sy'n nodi bod Ysgol Gyfun Plasmawr yn dod o dan gategori ysgol gynradd gymunedol Gymraeg.*
- *Rydych chi'n nodi am gostau staffio heb unrhyw symiau yn yr ymgynghoriad hwn, ond beth am y costau hyfforddi parhaus arbenigol ac i'r sector Cymraeg? A roddwyd ystyriaeth i'r angen am hyfforddi staff mewn ysgolion Cymraeg lle mae angen ystyried cefndir ieithyddol dysgwyr wrth eu cefnogi*

yn y darpariaethau hyn a'r ffaith bod y maes yn un gyda phrinder adnoddau arbenigol yn y Gymraeg?

- *Rhaid cofio bod gofyniad CSCA bellach yn gofyn i Awdurdodau Lleol ysgogi'r galw am addysg Gymraeg. Wrth i'r niferoedd mewn addysg Gymraeg gynyddu yna mae mwy o ddysgwyr yn dod i'n hysgolion sydd ag ystod ehangach o anghenion. Rhaid iddynt fod yn barod o'r cychwyn cyntaf i'w cefnogi ac i beidio ag ymateb i bob cais. Er mwyn sbarduno'r galw mae'n rhaid i'r cynnig am addysg Gymraeg ddod yn ddewis go iawn i rieni drwy allu gweld yn glir beth yw'r cynnig i'w plentyn - beth bynnag yw'r angen. Mae manylu ar yr ystod o gymorth sydd ar gael i ddysgwyr ar wefannau, ar gyfrifon cyfryngau cymdeithasol ysgolion ac Awdurdodau Lleol tra hefyd yn manylu ar natur ac ehangder hyfforddiant arbenigol a chymorth staff yr ysgol gan yr Awdurdod Lleol, yn hanfodol.*
- *Nid yw'r ymgynghoriad hwn yn gynnig hawdd i fesur yr effaith ar y Gymraeg o ran safonau'r Gymraeg gan ei fod yn cynnwys cynigion ar gyfer ysgolion cyfrwng Cymraeg a Saesneg. Rydym yn deall y rhesymeg y tu ôl i gyplysu'r cynigion fel hyn gan ei fod yn tynnu cynigion tebyg o ran natur y ddarpariaeth at ei gilydd. Fodd bynnag, wrth wneud hynny, mae wedi cymryd un peth allweddol yn ganiataol sef bod y ddarpariaeth honno mor sefydledig yn ysgolion Cymru ag y mae yn ysgolion Lloegr.*
- *Gwyddom nad yw hyn yn wir o'n gwaith gyda chanlyniad 6 Fforwm Addysg Gymraeg. Ac felly, byddem wedi hoffi gweld mesur effaith ar y cynlluniau ysgolion Cymraeg a Saesneg ar wahân oherwydd bod gwahaniaethau yn yr effeithiau rhwng y ddau.*
- *Nid ydym yn gwbl argyhoeddedig eich bod wedi cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg a ddylai fod wedi cael ystyriaeth fanwl fel rhan o'r ymgynghoriad hwn. Rydym yn nodi safonau 91, 92 a 93 yn benodol, sef y safonau sy'n ymwneud ag ymgynghori.*
- *Rydym wedi nodi'r geiriau mewn ffont trwm yn y safonau uchod sydd, yn ein barn ni, angen eu hystyried ymhellach, sef ystyried a cheisio barn ynghylch yr effeithiau. Doedd dim cyfle i wneud hyn yn benodol, er bod lle yn yr holiadur i sylwadau'n rhydd.*
- *Byddem yn awgrymu bod effeithiau a risgiau negyddol fel*
 - *Dysgwyr yn gorfod teithio ymhellach na'u hysgol Gymraeg agosaf ac felly'n colli cysylltiad gyda ffrindiau os oedd rhaid iddynt symud i'r dosbarth arbenigol.*
 - *Perygl o symud i addysg Saesneg yn y cysylltiad uchod ac felly o bosibl colli'r Gymraeg. Byddai hyn yn cael effaith ar dargedau'r CSCA ac ar gynaliadwyedd y ddarpariaeth.*

- *Perygl o ddiffyg hyfforddiant arbenigol yn yr ystod eang o feysydd yn y Gymraeg er mwyn gallu cynnal y ddarpariaeth yn gynaliadwy ac yn effeithiol.*
- *Perygl o symud i addysg Saesneg o ganlyniad i ddiffyg trafndiaeth ac felly o bosibl colli'r Gymraeg. Byddai hyn yn cael effaith ar dargedau'r CSCA ac ar gynaliadwyedd y ddarpariaeth.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

86. Mae datblygu gweithlu arbenigol wedi'i wreiddio wrth ddatblygu gwybodaeth a sgiliau anghenion dysgu ychwanegol ar gyfer y gweithlu cyfrwng Cymraeg cyfan mewn ysgolion, a chyfleoedd i ddatblygu ymhellach i staff sy'n gweithio mewn rolau cymorth anghenion dysgu ychwanegol. Mae'r Cyngor yn darparu ystod eang o gyfleoedd dysgu proffesiynol mewn perthynas ag anghenion dysgu ychwanegol, gan sicrhau bod hyn yn hygyrch i staff o'r sectorau cyfrwng Cymraeg a Saesneg. Mae Seicolegydd Addysg ac athrawon arbenigol yn gweithio'n agos gyda'r ystafell ddosbarth a staff mewn ysgolion, gan gynghori, hyfforddi a chefnogi. Maent yn darparu ystod o gyrsiau y gellir eu cyflwyno i'r ysgol gyfan, i grwpiau o staff ac i unigolion.
87. Mae staff arbenigol yn aml yn cael eu recriwtio o'r gweithlu prif ffrwd, ar ôl datblygu diddordeb yn yr ardal, ac wedi dangos digon o brofiad mewn cefnogi dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol. Mae'r Cyngor yn cefnogi ysgolion mewn perthynas ag apwyntiadau ac yn cynghori ar gynllun dysgu proffesiynol ar gyfer staff, p'un a ydynt yn newydd i rôl arbenigol, neu os oes ganddynt brofiad blaenorol. Mae'r dull hwn o ddatblygu'r gweithlu yr un fath ar gyfer y sectorau cyfrwng Cymraeg a Saesneg.
88. Amlinellir manylion sut mae'r Cyngor yn bwriadu cynyddu nifer y staff addysgu/cymorth sy'n gallu addysgu'r Gymraeg (fel pwnc) ac addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) mabwysiedig (Deilliant 7).
89. Gellir gweld copi o'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg yn www.caerdydd.gov.uk
90. Mae'r tîm Cynhwysiant y Cyngor yn parhau i weithio ochr yn ochr â derbyniadau a theuluoedd i sicrhau bod rhieni a gofalwyr yn ymwybodol o'r ddarpariaeth a'r cymorth trwy gyfrwng y Gymraeg. Mae hyn yn cynnwys adolygu'r wybodaeth a roddir yn y llyfryn derbyniadau yn rheolaidd, opsiynau ar gyfer cymorth a nodir ar wefan y Cyngor a thrwy sefydlu Cynlluniau Datblygu Unigol.
91. Mae rhieni/gofalwyr bob amser yn rhan o unrhyw benderfyniad i leoli eu plentyn mewn lleoliad mwy arbenigol. Bydd ysgol y plentyn ac arbenigwyr sy'n gweithio gyda'r ysgol yn esbonio'r opsiynau i rieni, yn eu cefnogi i ymweld â'r lleoliadau, fel y gallant gynnig barn wybodus ynghylch y cam nesaf gorau i'w plentyn.
92. Mae Gwasanaeth Cynhwysiant y Cyngor yn gweithio'n agos iawn gydag ysgolion sy'n datblygu neu'n cynnal darpariaeth arbenigol. Mae'r cyfrifoldeb a'r gyllideb yn

cael eu dirprwyo i'r Corff Llywodraethol, ond mae staff arbenigol yn cefnogi ac yn cynghori ar benodi a datblygu cwricwlwm arbenigol. Mae'r gwasanaeth yn hwyluso ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol, gan gynnwys rhannu ymarfer rhwng ysgolion.

93. Nodir y pryderon ynghylch ystod oedran a nifer y lleoedd a rhoddir ystyriaeth ynghylch a yw hyn yn briodol, neu a oes angen ailystyried staffio a rhif lleoedd.
94. Y gymhareb staff/disgybl safonol ar gyfer dosbarth lles yw athro a dau gynorthwydd addysgu ar gyfer dosbarth o 8. Caiff hyn ei adolygu'n barhaus a gellir ei amrywio lle byddai anghenion dysgwyr yn gofyn am hyn.
95. Byddai'r 20 lle yn Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr ar gyfer dysgwyr CA3 a CA4. Byddai gan bob dysgwr yn y ganolfan gynllun Pontio Ôl-16 o 14 oed, er mwyn sicrhau llwybr dysgu priodol. Lle bo'n briodol, byddai hyn yn cynnwys yr opsiwn o barhau yn Ysgol Plasmawr ar gyfer addysg ôl-16.
96. Yn gyffredin â nifer o ganolfannau adnoddau eraill yng Nghaerdydd, ni fyddai disgyblion yn cael eu haddysgu mewn dosbarthiadau arwahanol ond byddent yn elwa o raglen ddysgu bwrpasol sy'n cynnwys mynediad â chymorth i ddysgu prif ffrwd, ynghyd â dysgu â chymorth ac ymyriadau yn y ganolfan. Mae hyn yn sicrhau bod pob dysgwr yn gallu cael mynediad at ystod o ddewisiadau pwnc.
97. Mae'r staffio safonol ar gyfer canolfan uwchradd o'r math hwn yn cynnwys dau athro a nifer o gynorthwywyr addysgu, a all amrywio yn ôl yr ystod o anghenion. Fodd bynnag, fel uchod, bydd dysgwyr hefyd yn cael mynediad at ddysgu mewn dosbarthiadau prif ffrwd.
98. Ysgol uwchradd gymunedol cyfrwng Cymraeg yw Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr.
99. Mae gan Wasanaeth Cynhwysiant Caerdydd raglen sefydledig o ddatblygu'r gweithlu/dysgu proffesiynol ADY ar waith, sy'n cynnwys hyfforddiant a datblygiad ar gyfer staff yr ystafell ddosbarth; ar gyfer staff ADY penodol ac ar gyfer staff arbenigol. Mae hyn yn cynnwys cyngor a chefnogaeth gan staff arbenigol sy'n siaradwyr Cymraeg ac sydd â phrofiad sylweddol o addysgu yn y sector cyfrwng Cymraeg.
100. Cymraeg 2050: Miliwn o siaradwyr Cymraeg' yw strategaeth Llywodraeth Cymru i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg. Mae'n amlinellu'r dull hirdymor o gyrraedd y targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.
101. Mae'n ofynnol i bob Awdurdod Lleol yng Nghymru gyflwyno Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg. O fewn eu cynllun, mae'n rhaid iddyn nhw osod targed deng mlynedd ar gyfer y cynnydd disgwylidig ym mhlant Blwyddyn 1 sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. Y targed a osodwyd i Gaerdydd gan Lywodraeth Cymru yw bod rhwng 25 a 29% o ddysgwyr Blwyddyn 1 yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg erbyn 2031. Ar hyn o bryd, oddeutu 18% y mae'r ffigur hwn.

102. Mae Caerdydd wedi ymrwymo i sicrhau graddfa o dwf yn unol â'r targed 25-29% fel y pennwyd gan Lywodraeth Cymru. Fodd bynnag, rhaid i'r targed lleol gydbwysu uchelgais gyda dealltwriaeth o'r tueddiadau sy'n bodoli, sy'n cynnwys gostyngiad yn y cyfraddau geni ac ansicrwydd cynyddol yn ymwneud â dewisiadau derbyn i ysgolion oherwydd y pandemig.
103. Ni fyddai'r nifer o leoedd sydd ar gael ar hyn o bryd drwy gyfrwng y Gymraeg yn ddigonol i gefnogi cynnydd yn y nifer sy'n manteisio ar hynny i'r graddau fyddai'n cyrraedd y targedau a bennwyd gan Lywodraeth Cymru.
104. Mae Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) Caerdydd yn nodi cyfres o ymrwymadau uchelgeisiol i adeiladu ar y cynnydd a wnaed hyd yma. Bydd y rhain yn sicrhau bod pob plentyn yn y ddinas yn gallu derbyn addysg drwy gyfrwng y Gymraeg, bydd y nifer sy'n derbyn eu haddysg mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg yn cynyddu, a thrwy'r defnydd sylweddol ar y Gymraeg mewn addysg cyfrwng Saesneg bydd pob plentyn yn cael cyfle i fod yn hyderus wrth siarad Cymraeg.
105. Mae'r CSCA a gymeradwywyd yn ymrwymo i sicrhau capasiti ledled y ddinas yn y sector Cymraeg cynradd ar 10% uwchlaw'r nifer a ragamcenir ar oed Derbyn i gefnogi twf a chaniatáu derbyn yn ystod y flwyddyn a hyblygrwydd ar gyfer pontio.
106. Mae Deilliant 6 y CSCA yn ymrwymo i gynnydd yn y ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) (yn unol â'r dyletswyddau a osodir gan Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a Thribiwnlys Addysg (Cymru) 2018
107. Datblygwyd dull strategol o ddatblygu darpariaeth ADY arbenigol i alluogi'r ALL i gynllunio ar gyfer dyfodol darpariaeth ADY yn yr Awdurdod Lleol, i ddeall ein hargaeledd adnoddau presennol ac i fynd i'r afael â'r angen yn y tymor canolig a'r tymor hir.
108. I gyflawni'r canlyniad hwn a sicrhau darpariaeth ddysgu ychwanegol o ansawdd uchel ar gyfer pob disgybl mewn addysg cyfrwng Cymraeg sydd wedi neu a allai ddatblygu anghenion dysgu ychwanegol, yn y 5 mlynedd gyntaf bydd y Cyngor yn:
 - Datblygu ymhellach yr ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol o ran ADY i feithrin gallu'r gweithlu cyfrwng Cymraeg i nodi a diwallu ystod o anghenion dysgu ychwanegol.
 - Parhau i gefnogi amrywiaeth o ddulliau o ymyrraeth gynnar a chefnogaeth ar draws pob ysgol Gymraeg, er mwyn sicrhau cyfle ieithyddol cyfartal.
 - Darparu gwybodaeth a chyngor i blant a phobl ifanc a'u teuluoedd, gan sicrhau bod gwefannau ysgolion a'r cyngor yn cynnwys gwybodaeth ynghylch sut mae anghenion dysgu ychwanegol yn cael eu nodi a'u diwallu yn ein hysgolion Cymraeg, gan gynnwys gwybodaeth am ddarpariaeth arbenigol

- Gofyn yn rheolaidd am farn dysgwyr a'u teuluoedd am effeithiolrwydd ac effaith darpariaeth ddysgu ychwanegol er mwyn 'parhau i adolygu'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol'.
- Monitro ceisiadau am drosglwyddo o ysgolion Cymraeg i'r sector Saesneg yn y ddinas a chynnal ymchwil bellach lle mae gan y rhai sy'n optio allan o'r sector hwn CDUau ADY ar waith i sicrhau gwell dealltwriaeth o bryderon a sicrhau bod sicrwydd a chymorth priodol yn cael eu darparu gyda'r bwriad o'u gweld yn ailystyried ac yn aros.
- Adolygu effaith y Dosbarth Lles cynradd Cymraeg a'r 'Ganolfan Adnoddau Arbenigol rithwir' uwchradd ar gyfer disgyblion ag anghenion iechyd a lles emosiynol ynghyd ag ystyried y dysgu a'r goblygiadau ar gyfer datblygu darpariaeth arbenigol yn y sector yn y dyfodol.
- Adolygu darpariaeth cyfrwng Cymraeg 'Cyfnod 3 a Chyfnod 4' fel rhan o adolygiad ledled y ddinas, er mwyn penderfynu ar y ffordd orau o wella ymhellach ar atal ac ymyrryd yn gynnar ADY.
- Datblygu a chyflawni nifer uwch o leoedd arbenigol uwchradd i'w darparu mewn canolfan adnoddau arbenigol sydd wedi'u lleoli ym mhob un o'r ysgolion uwchradd Cymraeg gydag anghenion arbenigol gwahanol ym mhob canolfan i gyflawni lefel o ddarpariaeth arbenigol sy'n gydradd â sectorau eraill ac sy'n ymateb yn briodol i anghenion unigol.
- Datblygu a chreu nifer cynyddol o leoedd arbenigol cynradd i'w darparu mewn canolfannau adnoddau arbenigol mewn o leiaf tair ysgol gynradd sy'n bwydo'r ysgolion uwchradd perthnasol.

Dros y 10 mlynedd nesaf bydd y Cyngor yn:

- Darparu CAAau ADY pellach ar safleoedd cynradd wrth i ardaloedd CDLI preswyl mawr ddatblygu.
- Gweithio gyda phartneriaid ym maes iechyd i wella mynediad at gymorth therapi a chyngor drwy gyfrwng y Gymraeg
- Gweithio gyda Llywodraeth Cymru a phartneriaid eraill i wella mynediad at asesiadau ac adnoddau Cymraeg.

109. Mae'r safbwyntiau a fynegwyd ynghylch y Safonau Iaith wedi cael eu nodi a byddant yn cael eu hadlewyrchu mewn ymgynghoriadau yn y dyfodol.

110. Cydnabyddir y gallai plant sy'n cael mynediad at ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg orfod teithio ymhellach gan fod llai o ysgolion cyfrwng Cymraeg nag ysgolion cyfrwng Saesneg ar hyn o bryd. Fodd bynnag, er bod darparu mwy o ledaeniad daearyddol o arbenigwyr ar ddsbarthiadau prif ffrwd a ddarperir trwy gyfrwng y Gymraeg yn parhau i fod yn darged, rhaid i amseru'r datblygiad hwn hefyd ystyried anghenion dysgwyr a fyddai o bosibl wedi lleihau rhyngweithio cymdeithasol â chyfoedion mewn canolfan pe bai llai o ddisgyblion ym mhob un.

111. Fel y nodir yn y CSCA, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i gynyddu nifer a dosbarthiad lleoedd anghenion pwysu ychwanegol ar draws y sector, monitro ceisiadau am drosglwyddo o gyfrwng y Gymraeg i'r Saesneg a datblygu gwell dealltwriaeth o bryderon, sicrwydd a chefnogaeth briodol gyda'r bwriad o ailystyried aros.
112. Dan y cynigion hyn, nid oes cynlluniau i newid polisi'r Cyngor ar gludo plant i ac o ysgolion.
113. Mae rhwymedigaeth gyfreithiol statudol ar y Cyngor i ddarparu trafndiaeth am ddim o'r cartref i'r ysgol i ddisgyblion cynradd sy'n byw 2 filltir neu fwy o'r ysgol addas agosaf ac i ddisgyblion uwchradd sy'n byw 3 milltir neu fwy o'r ysgol addas agosaf, fel y mesurir yn ôl y llwybr cerdded byrraf sydd ar gael.
114. Bydd unrhyw blentyn y bydd y cynnig hwn yn effeithio arno yn cael yr un cymorth gyda thrafnidiaeth ag a gaiff pawb trwy Gaerdydd ac yn unol â'r un meini prawf sy'n berthnasol ledled Caerdydd. Gellir gweld polisi trafndiaeth y Cyngor ar wefan y Cyngor www.caerdydd.gov.uk

Ymatebion eraill a gafwyd

Galw am leoedd

115. *Mae angen mwy o ddarpariaeth ILIE yng Nghaerdydd. Hanfodol i gefnogi plant i ddatblygu gwytnwch.*
116. *Ni fydd y newidiadau arfaethedig yn ddigonol i ateb y galw am leoedd ar draws y ddinas.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

117. Mae'r cynigion presennol yn ychwanegol at y newidiadau y cytunwyd arnynt yn flaenorol sy'n cael eu gweithredu ar hyn o bryd, gan gynnwys y cynigion ar gyfer canolfan adnoddau arbenigol newydd yn Ysgol Uwchradd Gymunedol Gorllewin Caerdydd, Ysgol Uwchradd y Dwyrain ac ehangu Ysgol Cynefin (Ysgol Arbennig The Court gynt).
118. Byddai'r newidiadau arfaethedig yn y cyfnod oedran cynradd yn cynyddu nifer gyffredinol y lleoliadau ar gyfer iechyd a lles emosiynol o 90 lle i 114 lle o fis Medi 2024.
119. Byddai'r newid arfaethedig yn y cyfnod oedran uwchradd yn cynyddu nifer y lleoliadau ar gyfer lleoedd iechyd a lles emosiynol erbyn 20 o fis Medi 2024.
120. Mae'r galw am leoedd yn parhau i gael eu hadolygu a bydd cynigion pellach yn cael eu cyflwyno yn ôl y gofyn.

Argaeledd darpariaeth

121. *Rhaid i'r ddarpariaeth fod yn addas i'r diben ac yn gallu diwallu anghenion bechgyn a merched. Sut fydd y Cyngor yn sicrhau bod yr unedau newydd yn*

derbyn cyfran gytbwys o fechgyn a merched? Mae llawer o ddarpariaethau yn cael eu 'dominyddu gan fechgyn' a all fod yn frawychus i ferched a theuluoedd.

122. *Mae angen cydbwysedd yn nifer y lleoedd ar gyfer bechgyn a merched.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

123. *Bydd yr holl ddarpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol arfaethedig yn darparu ar gyfer bechgyn a merched. Mae cynigion blaenorol wedi egluro y bydd darpariaeth sy'n canolbwyntio ar ddarpariaeth ar hyn o bryd ar gyfer bechgyn yn dod yn lleoliadau cymysg.*

Dealltwriaeth o effaith lechyd a Lles Emosiynol

124. *Mae angen gwell dealltwriaeth o effaith ILIE ar ddysgu er mwyn sicrhau arferion cadarnhaol cyson ar draws pob ysgol.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

125. *Mae amrywiaeth eang o arferion rhagorol wedi'u sefydlu neu eu datblygu yn ysgolion Caerdydd fel rhan o fenter Llywodraeth Cymru i hyrwyddo 'dull ysgol gyfan o ymdrin ag iechyd a lles emosiynol'.*

Effaith staffio annigonol ar y dosbarth Lles yn Ysgol Gynradd y Tyllgoed

126. *Lefelau staffio annigonol yn y dosbarth Lles yn y Tyllgoed sy'n effeithio ar ddiogelu, gallu staff i ddarparu ymyriadau rhagweithiol i gefnogi datblygiad emosiynol ac academaidd, materion ag amseroedd gollwng a chasglu gyda phant sy'n datreoleiddio, plant yn ymuno â'r dosbarth pan fydd angen amser i sefydlu ymddiriedaeth ac arferion, yr angen am gymorth dwys ym mhob maes o'r cwricwlwm, yr angen i amddiffyn plant sy'n cael eu rheoleiddio a'r plant eraill yn y dosbarth ar yr un pryd, yr amser sydd ei angen i gysylltu â gweithwyr proffesiynol allanol, Gwasanaethau Plant, Gwasanaethau Meddygol a rhieni a'r amser sydd ei angen i baratoi/adolygu Cynlluniau Datblygu Unigol (CDUau).*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

127. *Mae model staffio Dosbarth Lles Ysgol Gynradd y Tyllgoed yn gyson â darpariaeth Dosbarth Lles Cyfnod Allweddol 2 eraill ar draws y ddinas.*

128. *Mae trosolwg cryno o ofynion staffio ac adnoddau ar gyfer y ganolfan adnoddau arbenigol arfaethedig fel a ganlyn:*

- 1 athro, 2 Gynorthwy-ydd Addysgu Gradd 4, 1 Goruchwyliwr Canol Dydd fesul dosbarth o wyth disgybl
- Mae'r holl swyddi'n cael eu hariannu'n llawn ac yn cynnwys lwfans ADY
- Adnoddau ADY (£500 y disgybl ar hyn o bryd)
- Mae'r staff yn cael eu cyflogi gan y corff llywodraethu, ac yn ddarostyngedig i bolisïau'r ysgol

- Mae'r Gwasanaeth Cynhwysiant yn chwarae rôl gynghorol ar benodi athrawon
- Mae'r ALI yn darparu ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol
- Dyranriad Seicoleg Addysg

129. Mae cymarebau staff, sgiliau a phrofiad yn cael eu hadolygu'n barhaus ym mhob lleoliad. Bydd ystod o wasanaethau arbenigol yn parhau i weithio'n agos gyda'r ysgol i sicrhau y gellir diwallu anghenion pob dysgwr yn effeithiol.

Darpariaeth Arbenigol ar gyfer Dysgwyr Oedran Cynradd sydd ag Anghenion Dysgu Cymhleth a/neu Awtistiaeth: crynodeb o'r ymatebion a dderbyniwyd ac arfarnu'r safbwyntiau a fynegwyd

130. Mae'r farn a ddaeth i law fel rhan o'r ymgynghoriad wedi ei nodi mewn *print italaidd* isod ac wedi ei grwpio yn unol â'r pwyntiau a godwyd pan fo hynny'n briodol.
131. Gwelir ymateb y Cyngor i bob pwynt oddi tanodd, o dan y pennawd "Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd".
132. Cafwyd ymatebion ffurfiol gan:
- Estyn
 - Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Albany
 - Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Coed Glas
 - Pennaeth Ysgol Gynradd Coed Glas
 - Corff Llywodraethu a Phennaeth Ysgol Gynradd Greenway
 - Corff Llywodraethu a Phennaeth Ysgol Gynradd Severn

Estyn

133. Cyflwynodd Estyn ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb yn Atodiad 8)
- *Ar y cyfan, barn Estyn oedd bod y cynnig yn debygol o leiaf o gynnal safon y ddarpariaeth addysg yn yr ardal. Fodd bynnag, mae angen rhoi ystyriaeth bellach i amlinellu'n glir anghenion y dysgwyr, y cymorth sydd ei angen arnynt a manylion wrth sefydlu a rhedeg darpariaeth arbenigol o fewn ysgol brif ffrwd a'r goblygiadau ar bob dysgwr, staff a'u rhieni.*
 - *Mae'r awdurdod lleol wedi nodi rhesymeg glir ar y cyfan dros ei gynnig. Yn y bôn, mae hyn yn ymwneud â'r galw cynyddol, diffyg darpariaeth bresennol a dosbarthiad gwell darpariaeth arbenigol ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu cymhleth a/neu awtistiaeth, ledled y ddinas.*
 - *Mae'r cynnig yn cyfeirio at ddiffyg capasiti yn ei bedair ysgol arbennig a naw canolfan adnoddau arbenigol. Mae hefyd yn nodi y bydd ailadeiladu ac ymestyn Ysgol Arbennig Riverbank yn gweld cynnydd o ychydig dros 30 o leoedd ychwanegol. Mae Tabl 4 y cynnig [t.14] yn dangos yn glir sut mae'r galw am "leoliadau arbenigol" wedi cynyddu, flwyddyn ar ôl blwyddyn ers 2017, gyda 24% yn fwy o leoliadau yn cael eu gwneud yn 2022-2023 nag yn 2017. Fodd bynnag, nid yw'n glir a yw hyn yn ymwneud yn benodol â dysgwyr ag anghenion dysgu cymhleth a/neu awtistiaeth, neu bob dysgwr ag ADY mewn canolfannau adnoddau arbenigol, gan gynnwys ysgolion arbennig ac Addysg Heblaw yn yr Ysgol [EOTAS]. Mae'r cynnig yn parhau i ddangos bod y galw yn debygol o gynyddu 10% yn fwy, hyd at 2028.*

- *Mae'r Cyngor yn ymchwilio i gyfleoedd i wella cyfleusterau ar gyfer atal ac ymyrryd yn gynnwys mewn ysgolion cynradd ac uwchradd. Croesewir y teimlad eang am gefnogi ysgolion prif ffrwd i fod mewn sefyllfa well i ddiwallu anghenion dysgwyr ag ADY. Fodd bynnag, nid yw'n glir sut y bydd yr awdurdod yn atal dysgwyr sydd ag anghenion dysgu cymhleth a/neu awtistiaeth.*
- *Mae'r cynnig yn awgrymu bod trefniadau meithrin ac allgáu mewnol yn briodol ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu cymhleth a/neu awtistiaeth. Mae hon yn nodwedd bryderus o'r cynnig hwn.*
- *Ni roddir unrhyw wybodaeth benodol mewn perthynas â'r manteision arfaethedig ehangach i ddysgwyr, na'r hyn y mae'r cwricwlwm neu'r ddarpariaeth ehangach gan gynnwys cymorth yn debygol o fod.*
- *Nid yw'r awdurdod lleol yn rhoi trosolwg o unrhyw opsiynau amgen a allai fod wedi cael eu hystyried.*
- *Nid yw'r cynnig yn nodi a fydd disgyblion yn cael eu dadleoli o ddarpariaethau prif ffrwd neu arbenigol presennol a'r cymorth, gan gynnwys trefniadau pontio, y mae disgyblion a'u rhieni yn debygol o fod ei angen ac yn elwa ohono.*
- *Nid yw'r awdurdod lleol yn darparu unrhyw wybodaeth am gostau mewn perthynas â sefydlu darpariaeth ac nid yw'n ystyried a oes angen unrhyw adeilad, adnewyddu neu addasu i ddarpariaeth arfaethedig neu bresennol. Nid yw'n glir bod llety o fewn yr ysgolion arfaethedig wedi'u nodi. O ganlyniad, nid yw'n bosibl gwneud sylw ar addasrwydd llety.*
- *Nid yw'r cynnig yn darparu unrhyw wybodaeth mewn perthynas â threfniadau staffio arfaethedig na sut y bydd staff yn cael eu cefnogi.*
- *Nid yw'r awdurdod lleol wedi darparu Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg fel rhan o'r cynnig hwn.*
- *Nid yw'r awdurdod lleol wedi darparu Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned fel rhan o'r cynnig hwn.*
- *Yn gyffredinol, nid yw'r awdurdod lleol wedi ystyried mewn unrhyw fanylder, effaith debygol y cynigion ar ddysgwyr ag ADY, eu rhieni na'r camau y mae angen i ysgolion arfaethedig eu cymryd ac mae'r awdurdod lleol yn ystyried yn llawn anghenion y dysgwyr sy'n debygol o gael eu gosod yn y canolfannau adnoddau arbenigol.*
- *Hyd at dudalen 19, mae'r cynnig yn cyfeirio at ddysgwyr ag anghenion dysgu cymhleth a/neu awtistiaeth. Nid yw'n diffinio'r hyn y mae'n ei olygu yn ôl anghenion dysgu cymhleth, ac nid yw'n nodi lefel awtistiaeth dysgwyr.*
- *Mae'r adran addysgu a dysgu ar dudalen 20 o bosibl yn newid anghenion dysgwyr i "... Anghenion Dysgu Cymhleth (gan gynnwys awtistiaeth) ar gyfer*

dysgwyr ag "anableddau dysgu cyffredinol difrifol. Efallai y bydd gan rai disgyblion anawsterau cysylltiol gan gynnwys awtistiaeth, anghenion corfforol neu feddygol, anawsterau lleferydd ac iaith..." Efallai bod yr adran hon yn ceisio cyfeirio at faterion cyd-afiacheddau.

- *Gall ehangu'r angen posibl arwain at leoli dysgwyr ag anghenion amrywiol a chyferbyniol yn amhriodol. Yn gyffredinol, ni fyddai hyn er lles dysgwyr. Ar y cyfan, mae anghenion y dysgwyr yn rhy amwys, yn ogystal â'r cyfrif cyfyngedig iawn o sut y bydd eu hanghenion yn cael eu diwallu.*
- *Mae'r cynnig yn glir y bydd gan bob dysgwr gynllun datblygu unigol statudol. Fodd bynnag, ni nodir a fydd hyn yn cael ei gynnal gan yr awdurdod lleol, neu'r ysgol.*
- *Nid yw'n bosibl gwneud sylw am addasrwydd yr amgylchedd gan nad oes unrhyw wybodaeth bellach wedi'i darparu. Nid yw'n glir felly bod anghenion dysgwyr ag anghenion dysgu cymhleth a/neu awtistiaeth, neu'r rhai ag anghenion corfforol neu feddygol, wedi'u hystyried.*
- *Mae'r cynnig yn amlinellu y cymerir ymagwedd raddol wrth dderbyn dysgwyr ac nad yw'r capasiti llawn fel arfer yn cael ei fodloni o fewn y flwyddyn gyntaf ar ôl agor. Mae'n ymddangos bod hyn yn ddull synhwyrol a bydd yn caniatáu i ddysgwyr a staff ymgynefino â'r lleoliad newydd.*
- *Nid yw'r cynnig yn darparu unrhyw wybodaeth am y cwricwlwm i'w ddilyn gan ddysgwyr neu a ddisgwylir y bydd dysgwyr yn cael mynediad at ddysgu neu weithgareddau eraill ochr yn ochr â'u cyfoedion prif ffrwd.*
- *Nid yw'r cynnig yn darparu unrhyw wybodaeth ynghylch unrhyw ystyriaeth a roddir i sicrhau bod lle addas ar gael i weithwyr proffesiynol eraill gwrdd â disgyblion eu rhieni a staff yr ysgol.*
- *Nid yw'r cynnig yn darparu gwybodaeth am gymwysterau na phrofiad staff i'w cyflogi yn y darpariaethau arbenigol. Nid yw'r naill na'r llall yn darparu gwybodaeth ar sut y bydd staff yn elwa o gysylltiadau â darpariaethau arbenigol eraill yn yr awdurdod nac unrhyw gymorth sydd i'w ddarparu gan ysgolion arbennig yr awdurdod neu wasanaeth cynghori ADY.*
- *Ni ddarperir unrhyw wybodaeth ar sut y bydd y cyrff llywodraethu, penaethiaid ac uwch arweinwyr yn cael eu cefnogi wrth gynllunio a gweithredu'r ddarpariaeth yn effeithiol. Tybir y bydd cydlynwyr anghenion dysgu ychwanegol yr ysgol [Cydlynwyr ADY] yn ysgwyddo cyfrifoldeb am arweinyddiaeth am ddarpariaeth, ond nid yw hyn wedi'i nodi. Nid yw'r cynnig yn rhoi ystyriaeth i effaith ei gyfrifoldeb ychwanegol nac, nac i unrhyw anghenion datblygiad proffesiynol y Cydlynwyr ADY.*
- *Nid yw'r cynnig yn darparu unrhyw wybodaeth ar sut y bydd staff a dysgwyr presennol yn barod ar gyfer cyflwyno darpariaeth adnoddau arbenigol yn eu hysgol.*

- *O ran Ysgol Gynradd Coed Glas, nid yw'r cynnig yn darparu unrhyw wybodaeth ar sut y bydd yn goresgyn ei chyflwr adeiladu ysgol a'i hasesiad addasrwydd mewn perthynas â'r ddarpariaeth adnoddau arbenigol.*
- *Mae'r cynigion yn darparu trosolwg lefel uchel o'r canlyniadau arolygu diweddaraf ar gyfer y saith ysgol. Fodd bynnag, nid yw'n darparu digon o wybodaeth am y sylwebaeth mewn perthynas ag anghenion dysgu ychwanegol [ADY].*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

134. Mae'r Cyngor yn cydnabod casgliadau Estyn ar rinweddau cyffredinol y cynigion.
135. Mae Gwasanaeth Cynhwysiant y Cyngor yn gweithio'n agos gydag ysgolion yn cynnal darpariaeth arbenigol, cefnogi a chynghori ar benodiadau, yr amgylchedd dysgu, a rheoli'r diwrnod dysgu.
136. Mae ysgolion sy'n newydd i'r ddarpariaeth cynnal yn cael eu hannog a'u cefnogi i ymweld â'r ddarpariaeth bresennol, ac i ymuno â fforymau dysgu proffesiynol gyda staff arbenigol sy'n gweithio mewn ysgolion eraill.
137. Y consensws gan ysgolion sy'n cynnal canolfannau adnoddau ar hyn o bryd yw bod y profiad yn gwella dysgu i bob disgybl, ac yn cryfhau ethos cynhwysol yr ysgol a'r gymuned ymhellach.
138. Cydlynodd y Cyngor Gynhadledd ADY ar 30 Ionawr 2024 gydag un o'r themâu yn rhannu'r profiad o agor a chynnal canolfan adnoddau arbenigol awdurdod lleol. Cafodd y gweithdai dderbyniad da gan ysgolion a oedd yn gobeithio cynnal darpariaeth yn y dyfodol ac mae wedi arwain at nifer o ysgolion newydd yn agosáu at y Gwasanaeth Cynhwysiant i gael trafodaeth am gyfleoedd yn y dyfodol.
139. Roedd y wybodaeth a gynhwysir yn y ddogfen ymgynghori yn ceisio rhoi trosolwg o'r cynnydd yn y galw ledled y ddinas. Mae angen darpariaeth arbenigol fwy lleol i sicrhau bod plant yn gallu cael gafael ar y cymorth sydd ei angen arnynt yn eu hardal leol. Mae'r cynigion wedi cael eu cyflwyno er mwyn cynyddu nifer a dosbarthiad lleoedd canolfan adnoddau arbenigol ar draws y ddinas.
140. Byddai'r newidiadau arfaethedig yn darparu 60 o anghenion dysgu cymhleth oedran cynradd parhaol ychwanegol a/neu leoedd arbenigol awtistiaeth o fis Medi 2024.
141. Mae'r galw am leoedd yn parhau i gael eu hadolygu a bydd cynigion pellach yn cael eu cyflwyno yn ôl y gofyn.
142. Mae ysgolion Caerdydd yn lleoliadau hynod gynhwysol gyda systemau a dulliau sefydledig iawn o gefnogi'r mwyafrif helaeth o ddysgwyr, gan gynnwys y rhai ag anghenion dysgu ychwanegol sydd ag anghenion cymorth uchel iawn. Mae hyn yn cael ei adlewyrchu a'i ddangos yn eang mewn adroddiadau ESTYN ac adolygiadau thematig. Mae gan ddull anogaeth fanteision sylweddol i lawer o

ddysgwyr sy'n cael trafferth yn yr ysgol am resymau iechyd emosiynol neu iechyd meddwl. Gall trefniadau cefnogol ar gyfer 'allgáu mewnol' fod yn hynod effeithiol wrth gefnogi dysgwyr sydd â risg uchel o gael eu gwahardd, i aros yn yr ysgol a datblygu'r ymddygiadau dysgu a fydd yn eu galluogi i ailintegreiddio i'w dosbarth cyn gynted â phosibl.

143. Mae'r Cyngor wedi ymrwymo'n llwyr i gefnogi a datblygu ymarfer cynhwysol ymhellach ac mae'n gwrthod unrhyw syniad bod 'gwaharddiad mewnol' yn ddull priodol o gefnogi dysgu disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol. Fodd bynnag, ceir tystiolaeth dda iawn a sefydledig yn genedlaethol ac yn wir yn rhyngwladol, bod rhai dysgwyr yn cael eu cynnwys orau mewn dysgu a'u cefnogi yn eu lles trwy gael mynediad at leoliad mwy arbenigol, gyda chymarebau staff uchel a disgyblion, mynediad at staff a chyfleusterau arbenigol a chwricwlwm wedi'i ddylunio arbennig sy'n gallu cefnogi eu hanghenion dysgu cymhleth.
144. Mae darpariaeth arbenigol ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu cymhleth yn darparu amgylchedd meithringar dosbarth bach, gyda chwricwlwm arbenigol sy'n addas ar gyfer dysgwyr sy'n profi anawsterau dysgu difrifol. Mae'r dosbarthiadau'n fach, gyda chymhareb staff/disgybl uchel ac mae rhaglenni dysgu wedi'u teilwra i anghenion unigol a photensial pob dysgwr. Mae canolfannau adnoddau arbenigol sy'n benodol ar gyfer dysgwyr ag awtistiaeth yn canolbwyntio ar alluogi dysgwyr i gael mynediad at ddysgu prif ffrwd lle bynnag y bo modd, ynghyd â chefnogaeth ac ymyrraeth fwy arbenigol lle bo angen, a sicrhau bod anghenion unigol a photensial dysgwyr yn llywio eu cynllun dysgu.
145. Bydd cynyddu nifer y lleoedd yn sicrhau y bydd mwy o ddysgwyr sy'n ei chael hi'n anodd mewn lleoliad prif ffrwd yn gallu cael mynediad at raglen fwy pwrpasol o gymorth, gan ystyried anghenion synhwyraidd ac emosiynol y dysgwyr, yn ogystal â chefnogaeth â ffocws ar gyfer rhyngweithio cymdeithasol a chyfathrebu.
146. Ystyrir bod y dull presennol o ymdrin â darpariaeth prif ffrwd ac arbenigol yn llwyddiannus ac yn effeithiol, gan arwain at ganlyniadau gwell i ddysgwyr.
147. Mae'r ystod o gynigion yr ymgynghorwyd arnyn yn canolbwyntio ar gefnogi disgyblion mewn ysgolion prif ffrwd, lle bo hynny'n briodol, ac ar dwf cynaliadwy darpariaeth arbenigol.
148. Byddai'r cynigion hyn yn darparu 60 o leoedd anghenion dysgu cymhleth a/neu awtistiaeth oedran cynradd arbenigol parhaol ychwanegol.
149. Byddai'r cynnydd cyffredinol yn y ddarpariaeth, i gyd-fynd yn agosach â'r angen a ragfynegir am leoedd, yn galluogi nifer fwy o ddysgwyr i gael eu lleoli mewn darpariaeth sydd o fewn neu'n agosach at eu cymuned leol ac yn lleihau amseroedd teithio.
150. Gallai opsiynau amgen i sefydlu lleoedd canolfan adnoddau arbenigol ar gyfer plant ag anghenion dysgu cymhleth a/neu awtistiaeth yn yr ysgolion a nodwyd gynnwys:

- Gwneud dim. Nid oes digon o leoedd arbenigol yng Nghaerdydd. Byddai ehangu darpariaeth o fewn y Sir yn cynnig defnydd mwy effeithlon ac effeithiol o adnoddau ariannol y Cyngor na dibynnu ar leoedd mewn ysgolion annibynnol.
 - Sefydlu darpariaeth arbenigol newydd ar safleoedd ysgolion eraill a/neu niferoedd gwahanol o leoedd yn y canolfannau presennol neu arfaethedig.
151. Mae safonau yn yr ysgolion sy'n destun i'r cynigion yn dda ac mae gan yr ysgol hanes llwyddiannus o gymorth ansawdd uchel i ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol. Mae lleoliad yr ysgol hefyd yn cefnogi dosbarthu lleoedd ledled y ddinas ac mae lle i ddatblygu'r gofod gofynnol o fewn yr adeiladau presennol.
152. Felly, ystyrir bod y cynigion a gyflwynwyd yn opsiwn a ffefrir.
153. Byddai penderfyniadau ynghylch pa ddisgyblion fyddai'n cael eu cynnig i fynychu'r darpariaethau newydd yn cael eu gwneud yn unigol. Ni ragwelir y bydd dysgwyr yn trosglwyddo o leoliadau arbenigol presennol oni bai bod eu rhieni yn gofyn am hyn. Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr yn dechrau mewn dosbarth prif ffrwd ac yn trosglwyddo ar bwynt priodol i addysg arbenigol. Mae cynllunio a chefnogi o ansawdd uchel ar gyfer pontio wedi hen sefydlu yng Nghaerdydd ac wedi'i deilwra lle bo angen i anghenion penodol rhieni a dysgwyr.
154. Mae'r meini prawf ar gyfer lleoliad Anghenion Dysgu Cymhleth a/neu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth yn cynnwys:
- Mae gan bob plentyn sydd wedi'i leoli yn y ganolfan Gynllun Datblygu Unigol (CDU)
 - Rhieni yn cydsynio i leoliad arbenigol
 - Oedi dysgu difrifol
 - Efallai y bydd gan ddysgwyr hefyd anghenion uwchradd fel lleferydd ac iaith, corfforol/meddygol, cyfathrebu/awtistiaeth, anghenion synhwyraidd, datblygiad emosiynol
 - Tystiolaeth glir na ellir diwallu anghenion y plentyn mewn lleoliad llai arbenigol gyda chymorth priodol.
 - Ymgynghoriad â'r ysgol
155. Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall newid mewn amgylchedd beri gofid i blant ag anghenion dysgu ychwanegol. Byddai'r newidiadau arfaethedig ond yn effeithio ar ddysgwyr unigol ag anghenion dysgu ychwanegol ar yr adeg y cânt eu derbyn i leoliad arbenigol.
156. Mae gan ysgolion Caerdydd brosesau hirsefydlog ar gyfer cynllunio a chefnogi pontio rhwng lleoliadau. Mae'r Cyngor yn parhau i weithio gydag ysgolion i nodi trefniadau pontio priodol ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol. Mae'r trefniadau yn dibynnu ar angen unigol ac yn cael eu symud ymlaen yn ôl yr angen. Mae ysgolion presennol ac arfaethedig y disgybl yn gweithio gyda'r dysgwr a'i deulu, ac unrhyw arbenigwyr eraill a allai fod yn gysylltiedig, i sicrhau bod y plentyn neu'r person ifanc wedi'i baratoi'n dda ac yn profi llwyddiant. Bydd

y broses hon yr un fath, p'un a yw'r dysgwr yn cael ei dderbyn i leoliad arbenigol sy'n bodoli eisoes neu leoliad sydd newydd agor.

157. Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gymorth gan gynnwys cymorth arbenigol i ysgolion gan gynnwys staff arbenigol, cymorth DPP ar gyfer datblygu staff, fforymau ADY, cyfarfodydd ADY clwstwr, diweddariadau anghenion dysgu ychwanegol tymhorol ar gyfer Penaethiaid a diweddariadau rheolaidd ar gyfer cyrff llywodraethu. Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu cynllunio'n ofalus fel na therfir ar arweinyddiaeth a llywodraethiant yr ysgol, a allai gael effaith negyddol ar safonau addysgol.
158. Mae'r gofynion llety i ganiatáu ar gyfer sefydlu darpariaeth canolfan adnoddau arbenigol wedi'u cytuno mewn egwyddor gyda'r cyrff llywodraethu perthnasol. Mae'r Cyngor wedi datblygu manyleb ar gyfer canolfannau adnoddau y gellir eu haddasu ar gyfer gwahanol leoliadau a bydd yn gweithio gydag ysgolion i nodi lleoliadau priodol o fewn yr adeiladau presennol gyda buddsoddiad priodol i sicrhau bod y cyfleusterau'n addas i'r diben.
159. Mae rhagor o wybodaeth am lefelau staffio, apwyntiadau a chyfleoedd dysgu proffesiynol wedi'i darparu fel rhan o'r cyfarfodydd ymgynghori a gynhaliwyd gydag ysgolion unigol.
160. Rhoddir trosolwg cryno o ofynion staffio ac adnoddau isod.
161. Staffio ac adnoddau ar gyfer Anghenion Dysgu Cymhleth Sylfaenol a/neu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth:
 - 2 ddsbarth o 10 disgybl
 - 1 athro, 2 CA G4, 1 Goruchwyliwr Canol Dydd fesul dosbarth
 - Mae'r holl swyddi'n cael eu hariannu'n llawn ac yn cynnwys lwfans ADY
 - Adnoddau ADY (£500 y disgybl ar hyn o bryd)
 - Mae'r staff yn cael eu cyflogi gan y corff llywodraethu, ac yn ddarostyngedig i bolisiâu'r ysgol
 - Mae'r Gwasanaeth Cynhwysiant yn chwarae rôl gynghorol ar benodi athrawon
 - Mae'r ALI yn darparu ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol
 - Dyraniad Seicoleg Addysg
162. Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos ac yn adeiladol gyda phartneriaid ar ei Fforwm Addysg Gymraeg, sy'n cynnwys cynrychiolwyr o'r sectorau meithrin, cynradd, uwchradd ac addysg bellach, gofal plant, RhAG a Llywodraeth Cymru. Mae'r Fforwm hwn yn cyflwyno gwybodaeth ar gyfer cynllunio lleoedd cyfrwng Cymraeg, er mwyn parhau i yrru cynllun y Cyngor i gynyddu mewn modd cynaliadwy nifer y dysgwyr mewn ysgolion Cymraeg a'r rhai sy'n dysgu Cymraeg mewn ysgolion cyfrwng Saesneg.
163. Mae'r Cyngor, a'i bartneriaid ar y Fforwm Addysg Gymraeg, yn ymrwymo i sbarduno cynnydd yn nifer y disgyblion sy'n cael eu haddysgu trwy gyfrwng y

Gymraeg, i gyflawni'r targedau yn CSCA Caerdydd, ac i gyflawni'r targedau a nodir yn strategaeth Cymraeg 2050 Llywodraeth Cymru.

164. Sefydlwyd canolfan adnoddau arbenigol ag 20 lle i ddysgwyr 4 - 11 oed gydag anghenion dysgu cymhleth ac awtistiaeth yn Ysgol Gymraeg Pwll Coch ym mis Medi 2018.
165. Sefydlwyd canolfan adnoddau arbenigol i ddysgwyr â Chyflwr Sbectrwm Awtistiaeth 11 - 19 oed yn Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf ym mis Medi 2023. Mae gan yr ysgol hefyd ganolfan adnoddau arbenigol i ddysgwyr ag anghenion dysgu cymhleth.
166. Mae'r Cyngor yn monitro'r galw am ddarpariaeth anghenion dysgu ychwanegol a phatrymau dewis mewn darpariaeth addysg Gymraeg ar oed cynradd ac uwchradd, er mwyn rhoi cynlluniau priodol ar waith i fodloni unrhyw gynnydd yn y galw.
167. Wrth ystyried y potensial ar gyfer effaith ar y gymuned ehangach yn sgil y newidiadau arfaethedig, ystyrir y canlynol: Man Agored Cyhoeddus, parcdir, y modd y defnyddir cyfleusterau'r ysgol ar hyn o bryd gan y gymuned, sŵn a thagfeydd traffig.
168. Mae'r ysgolion y gallai'r cynigion effeithio arnynt yn ysgolion sy'n bodoli eisoes. Maent yn cynnig amrywiaeth o weithgareddau ysgol, ac mae gan rai sefydliadau cymunedol sy'n cynnig gwasanaethau o'r ysgol. Ceisiwyd barn yr ysgolion a'r gymuned ehangach ar unrhyw effeithiau posib fel rhan o'r ymgynghoriad ac unrhyw faterion a godwyd a'u hystyried yn llawn fel rhan o'r broses ddadansoddiad ar ôl ymgynghori.
169. Cynnwys "Efallai y bydd gan rai disgyblion anawsterau cysylltiol gan gynnwys awtistiaeth, anghenion corfforol neu feddygol, anawsterau lleferydd ac iaith..." ar dudalen 20 o'r ddogfen ymgynghori ceir disgrifiad o gyd-afiacheddau, wedi'i ysgrifennu ar gyfer pobl nad ydynt yn arbenigwyr nad ydynt efallai'n gyfarwydd â'r cysyniad hwn. Ni ddylid ystyried ei fod yn golygu y byddai dysgwyr ag ystod eang o lefelau dysgu, na ellir eu cefnogi o fewn un dosbarth, yn cael eu rhoi mewn lleoliad arbenigol.
170. Y meini prawf cyffredin ar gyfer pob canolfan anghenion dysgu cymhleth neu ysgol arbennig yw y bydd gan ddysgwyr anawsterau dysgu difrifol ac angen mynediad at gwricwlwm arbenigol. Bydd gan lawer o ddysgwyr sydd wedi'u lleoli mewn lleoliad anghenion dysgu cymhleth anghenion 'cyd-afiacheddau' ychwanegol e.e. awtistiaeth, anghenion corfforol neu feddygol, anawsterau lleferydd ac iaith, ond ni fyddai'r anghenion hyn yn gwarantu lleoliad mewn dosbarth dysgu cymhleth pe na bai anhawster dysgu difrifol yn ffactor.
171. Wrth ystyried lleoliad arbenigol, mae Caerdydd yn cymhwyso set gadarn o feini prawf i sicrhau bod camau priodol yn cael eu cymryd i ddiwallu anghenion y dysgwr mewn lleoliad prif ffrwd, cyn ystyried unrhyw leoliad arbenigol.

172. Mae'r penderfyniad bod lleoliad arbenigol yn briodol yn cael ei wneud gan banel proffesiynol ac yn seiliedig ar ystyriaeth o'r dystiolaeth. Rhaid cynnal cyfarfod Cynllunio sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn yn yr ysgol cyn cyflwyno cais am ddarpariaeth arbenigol, er mwyn casglu barn y plentyn neu'r person ifanc, rhieni/gofalwyr a'r holl weithwyr proffesiynol sy'n ymwneud â chefnogi'r plentyn.
173. Bydd y Cyngor yn ystyried lleoliad mewn darpariaeth arbenigol lle mae'r dystiolaeth yn dangos:
- Bod anawsterau'r dysgwr yn ddifrifol, yn gymhleth ac yn hirhoedlog ac nid ydynt wedi'u datrys er gwaethaf ystod o ymyriadau sydd wedi'u cynllunio'n dda.
 - Mae'r ysgol neu'r lleoliad wedi cymryd camau perthnasol a phwrpasol i gefnogi dysgu a lles y plentyn, gan gynnwys ceisio a gweithredu cyngor arbenigol, monitro ac adolygu effaith strategaethau a chefnogaeth dros amser.
 - Mae'r ysgol neu'r lleoliad wedi dangos defnydd effeithiol o'r adnoddau sydd ar gael i weithredu DDdY y plentyn.
 - Er gwaethaf cymryd camau pwrpasol a pherthnasol i weithredu strategaethau a chymorth priodol, mae tystiolaeth sylweddol yn dangos nad yw anghenion y dysgwr yn cael eu diwallu, ac nad oes modd eu diwallu'n rhesymol, mewn lleoliad llai arbenigol.
 - Mae'r person ifanc, neu rieni/ gofalwyr y plentyn yn fodlon ystyried lleoliad arbenigol.
174. Mae Caerdydd yn cynnal Cynlluniau Datblygu Unigol (CDUau) ar gyfer pob dysgwr sy'n derbyn gofal neu sy'n perthyn i un o'r grwpiau a nodwyd y mae'n rhaid i'r ALI gynnal y CDU ar eu cyfer. Mae Caerdydd yn cydnabod bod cyfrifoldeb hefyd i ystyried cynnal CDU 'lle nad yw'n rhesymol i'r ysgol sicrhau'r Ddarpariaeth Dysgu Ychwanegol'.
175. Mae CDU yn statudol, p'un a yw'r ysgol neu'r ALI yn cael ei gynnal, ac mae gan bob dysgwr fynediad at hawliau apelio i'r Tribiwnlys ADY, ni waeth a yw'r CDU yn ysgol, neu a yw'r ALI yn ei gynnal.
176. Mae gan fwyafrif y dysgwyr sydd wedi'u lleoli mewn canolfan adnoddau arbenigol neu ysgol arbennig CDU a gynhelir gan yr ysgol, gan ei bod yn rhesymol disgwyl y bydd yr ysgolion yn sicrhau'r Ddarpariaeth Dysgu Ychwanegol.
177. Mae canolfannau dysgu cymhleth yn darparu ar gyfer plant ag anawsterau dysgu difrifol ac yn darparu cwricwlwm arbenigol. Mae canolfannau sy'n benodol i awtistiaeth yn darparu ar gyfer plant y mae eu dysgu'n isel, ar gyfartaledd i allu uchel, a'r nod yw galluogi dysgwyr i gael mynediad at y cwricwlwm prif ffrwd cyn belled ag y bo modd, wedi'i ategu gan ymyriadau a chymorth mwy arbenigol yn ôl yr angen. Mae'r Cyngor yn hwyluso rhannu ymarfer ysgol i ysgol er mwyn llywio datblygiad cwricwla priodol.
178. Mae gan y Cyngor berthynas waith gadarnhaol ar y cyd â gwasanaethau iechyd a'i nod yw sicrhau bod gwasanaethau fel therapi lleferydd ac iaith yn gallu

gweithio gyda phlant yn yr ysgol lle bynnag y bo modd: mae hyn yn berthnasol i leoliadau prif ffrwd yn ogystal â lleoliadau arbenigol.

179. Cafodd Ysgol Gynradd Coed Glas ei graddio'n fwyaf diweddar ag C am gyflwr (gwael gyda diffygion mawr) a B am addasrwydd (Boddhaol). Mae gwaith cynnal a chadw adeiladau ysgol yn cael ei reoli drwy raglen asedau'r Cyngor. Mae'r holl faterion cyflwr ysgol ac addasrwydd a nodwyd yn cael eu blaenoriaethu a'u hasesu gan syrfewyr cymwys ynghyd ag ymgynghori â swyddogion lechyd a Diogelwch (IaD) y Cyngor, er mwyn sicrhau bod blaenoriaethau brys yn cael eu cyflawni, ac y gellir lliniaru blaenoriaethau eraill yn y byrdymor ac yna mynd i'r afael â hwy yn barhaol yn ddiweddarach. Byddai'r gwaith sy'n ymwneud yn uniongyrchol â, ac sy'n ofynnol ar gyfer, sefydlu'r ganolfan adnoddau arbenigol yn llwyddiannus yn cael ei flaenoriaethu o fewn y rhaglen asedau. Nid yw cyflwr cyffredinol a graddfeydd addasrwydd yr adeiladau yn rhwystro gallu'r ysgol i ddarparu ar gyfer y ganolfan adnoddau arbenigol arfaethedig.
180. Cafodd Ysgol Gynradd Severn ei graddio'n fwyaf diweddar ag C am gyflwr (gwael gyda diffygion mawr) a B am addasrwydd (Boddhaol). Fel yr amlinellwyd uchod, rheolir gwaith cynnal a chadw adeiladau ysgol yn barhaus trwy raglen asedau'r Cyngor. Oherwydd oedran yr ysgol mae'r cyflwr yn cael ei fonitro'n rheolaidd gyda gwaith atgyweirio dros dro yn digwydd i sicrhau ei fod yn gallu gwrthsefyll y tywydd. Y bwriad yw disodli'r to gan y Cyngor yn ystod yr ychydig flynyddoedd nesaf ac mae swyddogion yn fodlon y gellir rheoli unrhyw faterion dros dro a byddant yn cael sylw. Byddai'r gwaith sy'n ymwneud yn uniongyrchol â, ac sy'n ofynnol ar gyfer, sefydlu'r ganolfan adnoddau arbenigol yn llwyddiannus yn cael ei flaenoriaethu o fewn y rhaglen asedau. Nid yw cyflwr cyffredinol a graddfeydd addasrwydd yr adeiladau yn rhwystro gallu'r ysgol i ddarparu ar gyfer y ganolfan adnoddau arbenigol arfaethedig.
181. Nodir barn Estyn ynghylch cynnwys gwybodaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol o arolygiadau diweddaraf Estyn.

Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Albany

182. Cyflwynodd Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Albany ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)
- *A ydych yn cefnogi'r cynlluniau a gyflwynwyd i wella'r ddarpariaeth ar gyfer Plant a Phobl Ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol?*
Ydyn.
 - *Ydych chi'n cefnogi'r cynnig ar gyfer pob un o'r safleoedd ysgol arfaethedig?*
Ydyn.
 - *Rydym yn cefnogi'r newidiadau arfaethedig ac yn credu bod unrhyw gynnydd yn y ddarpariaeth yn beth cadarnhaol. Fodd bynnag, rydym yn pryderu na fydd yn ddigonol o hyd i ddiwallu anghenion ar draws y ddinas. Mae gennym nifer sylweddol o ddisgyblion yn ein hysgol a fydd angen*

darpariaeth arbenigol ac os yw'r angen yn debyg ar draws y ddinas bydd angen gwneud mwy felly byddai'n ddiddorol gwybod cynlluniau'r dyfodol.

- O fewn y gymuned mae ein hysgol wedi'i lleoli ynnddi, mae llawer o ddisgyblion yn cyrraedd o dramor. Yn aml, nid oes ganddynt unrhyw adnabyddiaeth na diagnosis o anghenion cyn cyrraedd. Mae angen cymorth gwell arnynt wrth weithio tuag at atgyfeiriad arbenigol, a oedd ar gael yn flaenorol. Rydym yn deall bod prosesau, a bod angen tystiolaeth cyn dyrannu lleoedd arbenigol ond mae'n hanfodol bod systemau adweithiol ar waith a'r posibilrwydd o olrhain rhai disgyblion yn gyflym lle mae anghenion yn glir.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

183. Mae'r Cyngor yn croesawu cefnogaeth y Corff Llywodraethu i'r cynnig.
184. Mae'r galw am leoedd yn parhau i gael eu hadolygu a bydd cynigion pellach yn cael eu cyflwyno yn ôl y gofyn.
185. Mae'r Cyngor yn cefnogi ysgolion i ymateb i anghenion plant sydd newydd gyrraedd yng Nghaerdydd. Mae penaethiaid a staff ysgolion yn ymwybodol o'r systemau a'r prosesau adweithiol perthnasol i'w dilyn, a'r Swyddog Cynhwysiant i gysylltu â nhw. Pan fydd ysgol yn nodi anghenion sy'n gofyn am asesiad pellach a threfniadau cymorth ychwanegol o bosibl yn cael eu rhoi ar waith. Gan fod y systemau hyn yn briodol i'r mater a godwyd, ni chynigir unrhyw newid pellach.

Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Coed Glas

186. Cyflwynodd Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Coed Glas ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)
- Ystyriodd y llywodraethwyr y ddau opsiwn ar gyfer naill ai Anghenion Dysgu Cymhleth neu ganolfan Awtistiaeth a chredent mai'r penderfyniad cywir ar gyfer Ysgol Gynradd Coed Glas fyddai canolfan Awtistiaeth. Mae hyn yn seiliedig ar record lwyddiannus yr ysgol o integreiddio â'r plant yn y CAA bresennol. Ystyriwyd nad oedd gan yr ysgol y cyfleusterau ar gyfer anghenion cymhleth a fyddai'n gwneud anghymwynas â'r plant hynny.*
 - Mae llywodraethwyr yn cytuno y byddai canolfan awtistiaeth yn gyfle gwych ac yn gwella'r hyn sydd gan Coed Glas i'w gynnig eisoes. Cydnabuwyd y byddai'n golygu cymaint mwy pe bai disgyblion Coed Glas, oedd ei angen, yn cael eu hystyried yn flaenoriaeth.*
 - Mae llywodraethwyr yn credu'n gryf bod lleihau'r NDC i 60 yn hanfodol i lwyddiant canolfan newydd yng Nghoed Glas ac i gymuned yr ysgol gyfan. Ni ellir tanbriso effaith maint dosbarthiadau mawr iawn ar blant. Mae sawl rhiant llywodraethwr wedi cael eu plant eu hunain yn y sefyllfa o fod mewn dosbarth mawr iawn cyn i'r ysgol fedru rhannu'n dri dosbarth. Heb unrhyw*

ystafelloedd dosbarth sbâr, pe bai CAA yn cael ei agor yng Nghoed Glas, mae perygl gwirioneddol y bydd maint dosbarthiadau yn cynyddu i lefelau na ellir eu rheoli. Nid yw parhau â NDC o 75 ochr yn ochr ag agor CAA ychwanegol yn ymarferol.

- Mae llywodraethwyr yn pryderu am y pwysau a'r baich gwaith ar athrawon a chynorthwywyr addysgu, yn enwedig lle mae gan grwpiau blwyddyn nifer uwch o blant o'n CAA bresennol a phlant ag ADY sydd angen DDdY. Byddai llywodraethwyr eisiau sicrwydd gan baneli ADY y byddai trafodaethau gyda thîm arweinyddiaeth yr ysgol yn digwydd cyn i unrhyw blentyn gael ei dderbyn i CAA newydd i sicrhau bod y gallu i gefnogi'r plant hyn yn briodol ac nid er anfantais i'r plant eraill.*
- Mae llywodraethwyr yn cytuno â'r pennaeth y byddai angen i unrhyw staff sy'n cael eu recriwtio i CAA newydd feddu ar y sgiliau a'r profiad cywir i sicrhau nad yw pwysau ychwanegol bob amser i'r UDA. Bydd llywodraethwyr yn rhan fawr o'r broses recriwtio. Hoffai'r llywodraethwyr i staff presennol gael y cyfle i gael mynediad at hyfforddiant perthnasol dros y tymhorau nesaf.*
- Mae angen i ddigon o gyllid fod ar waith i sicrhau bod y CAA yn cael adnoddau priodol i ddiwallu anghenion y plant sy'n ymuno a bod gwaith atgyweirio i'r ystafelloedd dosbarth y gellir eu gosod hefyd yn cael eu hariannu.*
- Bu llywodraethwyr hefyd yn trafod pryderon ynghylch maint maes parcio'r staff presennol. Er eu bod yn cydnabod yr awydd i annog dulliau mwy cynaliadwy o deithio yn yr ysgol, maent yn deall yn llwyr nad yw llawer o'r staff yn byw gerllaw ac yn gorfod teithio gryn bellter i'r gwaith. Byddai 10 aelod o staff ychwanegol ar gyfer y CAA newydd yn rhoi pwysau pellach ar y maes parcio hwn. Mae llywodraethwyr yn cytuno gyda'r pennaeth y byddai ehangu maes parcio'r ysgol gan 10 lle'n mynd rhywfaint o'r ffordd i wella pethau. Yn y 10 lle ychwanegol hyn dylai fod dau fae anabl arall. Mae llywodraethwyr yn cydnabod y byddai rhai o'r plant posib sy'n ymuno â'r CAA newydd yn cyrraedd trwy dacsî. Gyda'r disgyblion CAA presennol hefyd yn cyrraedd trwy dacsî byddai hyn yn rhoi pwysau ychwanegol ar fannau a byddai'n bryder diogelwch.*
- Trafododd llywodraethwyr y pryder am rewi cyllid prif ffrwd ADY. Mae'r llywodraethwyr yn bryderus iawn am yr effaith y mae hyn yn ei chael ar blant sydd â CDUau sydd angen DDdY sydd mewn dosbarthiadau prif ffrwd a'r pwysau y mae hyn yn ei roi ar staff. Mae llywodraethwyr yn deall y byddai'r CAA newydd yn cael ei ariannu'n llawn, fodd bynnag maent am fynegi eu barn ar gyllid ADY. Mae llywodraethwyr yn cydnabod yr anhawster y mae hyn yn ei roi ar gyllideb yr ysgol gan fod gan y plant hyn hawl i gael cymorth.*

- *Mae cyllid ar gyfer adnoddau ar gyfer y CAA newydd yn hanfodol. Mae llywodraethwyr wedi trafod y swm o £5000 a rannwyd yn y cyfarfod ymgynghori. Mae llywodraethwyr yn cydnabod nad yw'r swm hwn yn ddigonol i ariannu adnoddau arbenigol ac offer TG ar gyfer y plant, athrawon a CALUau mewn CAA newydd. Oherwydd sefyllfa diffyg Coed Glas, byddai'n rhaid i unrhyw gyllid ychwanegol sydd ei angen ddod gan Gyngor Caerdydd.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

187. Mae'r Cyngor yn croesawu cefnogaeth y Corff Llywodraethu i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth, yn ogystal â'i Ganolfan Nam ar y Clyw. Bydd hyn yn darparu cyfleoedd pontio cadarnhaol o ystyried bod Ysgol Uwchradd Llanishen hefyd yn cynnal Canolfan Nam ar y Clyw a Chanolfan Awtistiaeth.
188. Mae Nifer Derbyn Cyhoeddedig (NDC) yr ysgol yn uniongyrchol gysylltiedig â'r llety sydd ar gael a'r ffordd y mae hyn yn cael ei ddefnyddio. Pe bai'r cynnig ar gyfer sefydlu ail ganolfan adnoddau arbenigol yn yr ysgol yn cael ei ddatblygu, byddai asesiad capasiti wedi'i ddiweddarau yn cael ei gynnal. Byddai hyn yn cynnwys ystyried gofynion llety'r ganolfan newydd a'r defnydd o'r llety sydd ar gael. Byddai hyn yn llywio trafodaethau pellach gyda'r ysgol ynghylch nifer derbyn priodol.
189. Mae Gwasanaeth Cynhwysiant y Cyngor yn gweithio'n agos gydag ysgolion i sicrhau, wrth gytuno ar leoliadau, bod ysgolion yn gallu diwallu anghenion dysgwyr ac nad yw lleoliadau'n effeithio'n negyddol ar blant eraill.
190. Yn ystod y cyfnod ymgynghori mae'r Cyngor wedi cael trafodaethau cadarnhaol gyda'r ysgol ynghylch cynllun staffio cychwynnol, er mwyn galluogi'r ganolfan i ddechrau derbyn disgyblion o fis Medi 2024. Bydd y Gwasanaeth Cynhwysiant yn parhau i weithio'n agos gyda'r corff llywodraethu i gefnogi apwyntiadau, cynghori ar anghenion dysgu proffesiynol a chefnogi a chynghori ar gynllunio a gweithredu trefniadau pontio, cwricwlwm a chynhwysiant.
191. Bydd y Cyngor yn parhau i weithio gydag ysgolion mewn perthynas â'r pwysau presennol ar gyllidebau ysgolion, anghenion dysgu ychwanegol a'r gyllideb ehangach. Mae'r Cyngor yn cadarnhau bod cost lawn y ddarpariaeth canolfan adnoddau arbenigol yn cael ei hariannu gan yr awdurdod lleol ac ni fydd yn rhoi pwysau pellach ar gyllideb ehangach yr ysgol.
192. Mae'r Cyngor yn ariannu cost lawn y ddarpariaeth canolfan adnoddau arbenigol ac ni fydd yn rhoi pwysau pellach ar gyllideb ehangach yr ysgol.
193. Yn Ysgol Gynradd Coed Glas, byddai angen ardal gollwng a chasglu ar gyfer cludiant ysgol i ddarparu ar gyfer 7 tacsi (rhagfynegiad) mewn lleoliad cyfleus a diogel ger mynedfa'r adeilad. Mae'r lle gofynnol ar gael ar y safle drwy ad-drefnu'r cyfleusterau presennol.
194. Byddai angen cyfyngiadau traffig dethol ar ffyrdd cyfagos i Ysgol Gynradd Coed Glas i wella'r materion diogelwch ffyrdd presennol gan gynnwys parcio amhriodol.

Byddai mesurau diogelwch cerddwyr gan gynnwys darpariaeth croesfannau newydd yn gwella'r sefyllfa ymhellach. Byddai parcio staff hefyd yn cael ei adolygu, a byddai swyddogion Cynllun Teithio Llesol y Cyngor yn gweithio gyda'r ysgol i ymgorffori hyn mewn Cynllun Teithio diwygiedig ar gyfer yr ysgol.

Pennaeth Ysgol Gynradd Coed Glas

195. Cyflwynodd Pennaeth Ysgol Gynradd Coed Glas ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)

- *Y penderfyniad cywir ar gyfer Ysgol Gynradd Coed Glas fyddai canolfan Awtistiaeth. Mae gennym eisoes fodel llwyddiannus o gynhwysiant gyda'n CAA presennol ac mae'r model hwn o integreiddio yn gweithio'n dda i'n holl ddisgyblion, staff a theuluoedd.*
- *Mae ychwanegu at lwyth gwaith staff yn bryder gwirioneddol ac mae sicrhau bod gan unrhyw CAA newydd staff sydd wedi'u hyfforddi'n briodol, cymarebau sy'n rhoi'r cymorth cywir ac sy'n cael ei ariannu'n llawn yn hanfodol i'w lwyddiant. Mae staff ysgolion yn cael eu hymestyn i'w terfynau ar hyn o bryd yn enwedig gyda'r pwysau o gael plant ag CDUau nad ydynt yn cael eu hariannu.*
- *Mae'r recriwtio cywir i unrhyw CAA newydd yn hanfodol. Mae'n hanfodol bod gan staff brofiad a hyfforddiant sy'n cynnwys technegau dad-ddwysáu a Ffynnu. Er mwyn i CAA newydd fod yn llwyddiannus yng Nghoed Glas, mae'n hanfodol bod unrhyw blentyn sy'n ymuno â ni sydd angen mwy o gefnogaeth yn rheolaidd yn cael ei ganfod yn lle mwy addas neu ddarparu cyllid ychwanegol i gynyddu lefelau staffio.*
- *Fe wnaeth staff fagu cyfosodiad anodd system ADY ar gyfer disgyblion prif ffrwd gyda CDUau sy'n cael eu tanariannu'n druenus ochr yn ochr â CAA newydd a fyddai'n cael ei hariannu'n llawn.*
- *Mae'r diffyg cyllid i gefnogaeth digon o staff gydag oedolion sydd wedi'u hyfforddi'n briodol i blant ag ADY yn bryder mawr. Mae angen mynd i'r afael â'r darlun ehangach o ddiffyg cyllid ar gyfer unrhyw blentyn ag ADY.*
- *Ar ôl cwrdd â phennaeth Ysgol Gynradd Springwood a'r athro arweiniol ar gyfer eu canolfan awtistiaeth, mae'n ymddangos mai cael CAA Awtistiaeth sy'n darparu ar gyfer plant sydd â'r potensial i wneud yn dda ond sydd angen canolfan adnoddau er mwyn llwyddo fyddai'r penderfyniad cywir i Goed Glas.*
- *Yn hanfodol i lwyddiant CAA newydd fyddai cap ar niferoedd ein disgyblion o 60 yn hytrach na'n 75 presennol. Byddai parhau â NDC o 75 yn golygu grwpiau blwyddyn gymysg sy'n rhywbeth nad ydym yn barod i'w wneud.*
- *Oherwydd bod gennym ni NDC o 75 rydym yn parhau i dderbyn disgyblion ganol blwyddyn yn rheolaidd iawn. Byddai lleihau ein cymeriant i 60 yn lleihau symudedd disgyblion sydd hefyd yn ychwanegu at lwyth gwaith staff.*

- *Byddai'n hanfodol y byddai'r panel yn ystyried o ddifrif ynghylch grwpiau blwyddyn sydd eisoes â nifer uchel o blant o'n CAA presennol ochr yn ochr â nifer uwch o blant â CDUau sydd angen DDdY yn y brif ffrwd.*
- *Nid yw maes parcio'r ysgol yn ddigon mawr i ddarparu ar gyfer nifer y ceir staff a thacsis ar hyn o bryd. Rwyf wedi siarad â fy swyddog iechyd a diogelwch ar sawl achlysur yn ddiweddar ynglŷn â cheir yn mynd i mewn ac allan o'r maes parcio ar ddechrau'r diwrnod ysgol. Mae ymgynghoriad hefyd ar newid y parcio y tu allan i Goed Glas a fyddai'n effeithio ymhellach ar allu'r staff i barcio gerllaw. Mae gennym le i ehangu ein maes parcio 10 lle a fyddai'n darparu manau parcio ychwanegol i bobl anabl gyda mwy o blant yn cyrraedd tacsis ac yn rhoi rhai manau ychwanegol i unrhyw staff newydd. Byddai'n anodd iawn rheoli'r cynnydd mewn parcio staff a thacsi. Gall hyn ymddangos fel mân bwynt, fodd bynnag, mae ganddo'r potensial i achosi llwyth gwaith ychwanegol i'r UDA a fyddai'n ceisio rheoli pwysau parcio yn ddyddiol yn y pen draw. Mae llawer o'n staff yn byw y tu allan i Gaerdydd ac mae angen iddynt yrru i'r gwaith.*
- *Mae ehangu ein maes parcio yn hanfodol a byddai angen ei ariannu.*
- *Ein hystafelloedd dosbarth symudol fyddai'r lleoliad delfrydol ar gyfer CAA Awtistiaeth gan y byddai'n rhoi lle tawelach mawr ei angen i'r plant hynny i ffrwd o goridorau prysur ac ardaloedd y brif ysgol tra'n dal gerllaw i gael mynediad i'w dosbarthiadau prif ffrwd. Mae gan yr ystafelloedd dosbarth caban eu gardd eu hunain a byddent yn bendant yn helpu unrhyw blant ag awtistiaeth i reoli eu datreoleiddio.*
- *Rwy'n credu mai'r cyllid sefydlu sydd ar gael yw £5000 yr ystafell ddosbarth. Nid yw hyn yn ddigon o arian i osod ystafell ddosbarth gydag unrhyw adnoddau arbenigol, fel offer synhwyraidd, a fyddai'n darparu'r amgylchedd iawn i blant ag awtistiaeth ochr yn ochr â'ch adnoddau ystafell ddosbarth arferol. Byddai angen cyllid ychwanegol i ddarparu digon o offer TG i'r plant a'r oedolion sy'n gweithio yno. Byddai'r athrawon a'r CALUau angen gliniaduron. Does gen i ddim arian o gwbl yn fy nghyllideb ysgol i ariannu hyn. Mae angen uwchraddio'r ystafelloedd dosbarth hyn yn enwedig y llwybr cerdded dec ac mae angen rhywfaint o waith atgyweirio ar risiau i fyny i'r ystafelloedd dosbarth y gellir eu symud, yn ogystal â'r drysau tân. Daeth Dean Griffiths allan i asesu'r adeiladau a gweld bod angen gwneud rhywfaint o waith trwsio tra'n cydnabod bod yr ystafelloedd dosbarth yn gadarn. Unwaith eto, oherwydd ein cyllideb diffyg byddai angen ariannu hyn.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

196. Mae'r Cyngor yn croesawu cefnogaeth y Pennaeth, sy'n gyson â chorff llywodraethu'r ysgol, am sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth. Bydd hyn yn darparu cyfleoedd pontio cadarnhaol o ystyried bod Ysgol Uwchradd Llanishen hefyd yn cynnal Canolfan Nam ar y Clyw a Chanolfan Awtistiaeth.

197. Ymdrinnir â materion sy'n ymwneud â staffio a chyllid ym mharagraffau 190 – 192.

198. Ymdrinnir â materion sy'n ymwneud â Nifer Derbyn Cyhoeddedig yr ysgol ym mharagraff 188.

199. Ymdrinnir â materion yn ymwneud â'r maes parcio ym mharagraff 194.

Corff Llywodraethu a Phennaeth Ysgol Gynradd Greenway

200. Cyflwynodd Corff Llywodraethu a Phennaeth Ysgol Gynradd Greenway ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)

- *Yn dilyn nifer o gyfarfodydd ac ar ran y Corff Llywodraethu yn Ffederasiwn The Oaks, rydym yn falch o gynnig ein cefnogaeth i'r ddarpariaeth CAA arfaethedig yn ein hysgol. Rydym yn teimlo y bydd o fudd i'n cymuned gael yr adnoddau yn Greenway. Bydd y budd yn cefnogi dysgwyr, teuluoedd a'r tîm presennol i gynnig y gorau i ddysgwyr yng Nghaerdydd.*
- *Rydym ond yn gofyn i'r cynnig gael ei gefnogi'n llawn gyda chyllid ac adnoddau priodol a bod cynlluniau'n cael eu cyfleu mewn modd amserol ac effeithlon wrth i'r broses ddatblygu.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

201. Mae'r Cyngor yn croesawu cefnogaeth y Corff Llywodraethu i'r cynnig.

202. Bydd Gwasanaeth Cynhwysiant y Cyngor yn parhau i weithio'n agos gyda'r Corff Llywodraethol i gynllunio cyllideb ar gyfer y ganolfan, cefnogi apwyntiadau, cynghori ar anghenion dysgu proffesiynol ac i gefnogi a chynghori ar gynllunio a gweithredu trefniadau pontio, cwricwlwm a chynhwysiant.

Corff Llywodraethu, Pennaeth, Dirprwy Bennaeth a Chydlynnydd Anghenion Dysgu Ychwanegol Ysgol Gynradd Severn

203. Cyflwynodd Corff Llywodraethu a Phennaeth Ysgol Gynradd Severn ymateb a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol: (gellir gweld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 8)

- *Fel ysgol rydym yn llwyr gefnogi'r cynnig o CAA yn Severn oherwydd yr effaith gadarnhaol y bydd yn ei chael ar ddisgyblion a'u teuluoedd wrth gael mynediad at addysg a chymorth a fydd yn diwallu eu hanghenion unigol lle na all addysg prif ffrwd. Fodd bynnag, rydym am sicrhau y bydd y CAA yn gallu rhedeg yn effeithiol ac yn ddiogel ochr yn ochr â'r ddarpariaeth brif ffrwd bresennol yn Severn. Felly, rydym wedi tyngu sylw at y manteision y bydd y CAA yn eu cynnig i gymuned yr ysgol ond hefyd y risgiau/pryderon posibl i'r ddau gynllun.*

- *Cynllun 1 - Defnyddiwch holl adeilad y brif ysgol i gartrefu Blwyddyn 6 a Blwyddyn 5 a Blwyddyn 4. Byddai hyn yn creu'r ystafell angenrheidiol ar gyfer y CAA ac yn caniatáu amserlen neuadd fwy hyblyg ar gyfer pob grŵp blwyddyn. Byddai hefyd yn cefnogi Clwb Gofal Severn i gynyddu maint a chynnal llyfrgell ysgol ac ystafell gymunedol ar gyfer gweithgareddau ac ymyriadau ymgysylltu â rhieni ar gyfer disgyblion.*
- *Cynllun 2 - Fel uchod, ond dim ond defnyddio dwy ystafell ddosbarth a phrif neuadd i fyny'r grisiau prif adeilad y brif ysgol i gartrefu'r dosbarthiadau sydd wedi'u dadleoli.*
- *Mae angen cefnogi cyfleoedd i ddisgyblion sydd ag anghenion cymhleth yn ein clwstwr gyda darpariaeth addysg sy'n diwallu eu hanghenion penodol.*
- *Byddai'r CAA yn gwella Severn ymhellach fel cymuned ysgol gynhwysol.*
- *Byddai gan ddisgyblion gwricwlwm personol i helpu i ddatblygu eu sgiliau.*
- *Athrawon arbenigol a chynorthwywyr addysgu ar y safle i gefnogi cydweithwyr eraill.*
- *Byddai rhieni'n teimlo'n llai pryderus am anfon eu plant i ddarpariaeth mewn rhan wahanol o'r ddinas.*
- *Byddai'r CAA yn cynnig dull mwy cynhwysol i'r holl randdeiliaid.*
- *Byddai'r ysgol yn derbyn cyllid ychwanegol i redeg y CAA.*
- *Byddai potensial i gynyddu nifer y disgyblion a allai fynd i Glwb Gofal Severn pe gellid defnyddio'r grisiau i gynnal dosbarthiadau. Gallai'r dosbarth Derbyn presennol ddod yn Glwb Gofal Severn. Byddai hyn yn caniatáu i rieni Meithrin ddefnyddio'r ddarpariaeth yn y bore nad yw ar gael ar hyn o bryd. Gallai hyn yn ei dro gynyddu niferoedd ar y gofrestr ar gyfer yr ysgol wrth symud ymlaen.*
- *Ar hyn o bryd mae'r ysgol yn rhedeg cyllideb diffyg mawr am y tro cyntaf eleni. Bellach mae gan y Cydlynnydd ADY a oedd allan o'r dosbarth yn llawn amser ymrwymiad addysgu 2.5 diwrnod bob wythnos. O ganlyniad i hyn, mae llwyth gwaith Cydlynnydd ADY yn cael ei amsugno gan uwch arweinwyr eraill*
- *Mae'r bygythiad o ddileu swyddi'n hynod debygol eleni. Bydd hyn yn cael effaith negyddol ar yr ysgol gyfan o ran colli staff.*
- *Rydym yn deall y byddwn yn derbyn cyllid i redeg y CAA a fydd yn cael ei glustnodi. Fodd bynnag, mae gennym nifer o gwestiynau am gostau ychwanegol posibl y gallai cyllideb gyfan yr ysgol eu hwynebu.*
 1. *A fydd y gymhareb o 1 athro a dau gynorthwy-ydd addysgu yn ddigonol gan nad ydym ar hyn o bryd yn gwybod anghenion penodol y disgyblion nes eu bod yn cael lleoedd wedi'u dyrannu iddynt? Os nad yw'r gymhareb*

yn ddigonol a bod angen aelod arall o staff, a fydd y gost hon yn cael ei dalu gan gyllid y CAA?

- 2. Os yw aelod o staff yn sâl a bod angen yswiriant a fydd cyllideb y CAA yn talu am hyn? A fydd yr ysgol yn gallu defnyddio ein Cronfa Gydgyflenwi i gwmpasu salwch hirdymor neu a fydd trefniadau amgen?*
 - 3. A fydd costau codiad cyflog yn y dyfodol yn cael eu talu gan gyllideb y CAA fel nad yw'n effeithio ar gyllideb yr ysgol?*
 - 4. Pwy fydd yn rheoli'r gyllideb CAA? A fydd yn gyllideb ar wahân neu wedi'i chynnwys fel canolfan costau yn ein prif gyllideb?*
 - 5. A fydd cyllideb cynnal a chadw ar gyfer ystafelloedd dosbarth ac ardal awyr agored y CAA?*
 - 6. A fydd cyllideb adnoddau fel rhan o gyllideb y CAA? Os oes angen adnoddau arbenigol ychwanegol i gefnogi disgyblion, a fydd y gost hon yn cael ei dalu?*
 - 7. A fydd cyllid ychwanegol i gynyddu'r capasiti/cyflogau arweinyddiaeth. Er enghraifft, pennaeth cynorthwyol neu Daliadau Cyfrifoldeb Addysgu a Dysgu ar gyfer yr athro CAA arweiniol.*
- Mae adeilad yr ysgol mewn cyflwr gwael. Ar hyn o bryd mae hanner yr ysgol wedi'i chlymu mewn sgaffaldiau yn barod ar gyfer gwaith atgyweirio to a gwaith cerrig. Ar hyn o bryd mae ysgolion Categori D yn cael eu disodli gan gwmni C. Mae'r ysgol mewn cysylltiad rheolaidd â'r Gwasanaethau Adeiladu i nodi a chynllunio gwaith adeiladu yn y dyfodol.*
 - Mae problemau cyson gyda draeniau, gollyngiadau to a boeleri/gwres canolog. Mae hyn yn bwyta i gyllideb sydd eisoes dan bwysau ac amser uwch arweinwyr. Cafodd pryderon ynghylch y to eu nodi gan Estyn yn ystod eu harolygiad ddechrau Hydref 2023.*
 - Mae'r Rheolwr Ystadau yn ymddeol ym mis Awst. Rydym yn gwybod ei bod yn anodd i lawer o ysgolion ddenu a phenodi ymgeiswyr sydd â sgiliau addas. Mae Severn yn safle mawr iawn ac mae angen ei gynnal, ei gynnal a'i fonitro'n gyson.*
 - Mae'r bloc toiledau disgyblion CA2 presennol y gallai disgyblion CAA ei ddefnyddio yn hen iawn ac mae angen ei ailosod.*
 - Mae Severn House (llety byw'r Rheolwr Ystadau) bellach wedi cael ei wagio oherwydd bod dŵr yn cael ei amsugno yno. Mae disgwyl i'r gwaith ddechrau yn fuan iawn ar yr eiddo. Bydd hyn yn cael effaith negyddol ar fynediad i adeilad yr ysgol.*

- *O ganlyniad i gyflwr gwael yr adeilad, treulir llawer o amser uwch arweinwyr yn cefnogi cyfarfodydd, gan weithio gyda'r Rheolwr Ystadau a chadw'r adeilad yn gweithio'n ddyddiol*
- *A fyddai'r CAA yn ddarostyngedig i'n polisiau ysgol safonol? Os felly, byddai angen diwygio'r rhain i gyd. Neu a fydd polisiau penodol yn cael eu hysgrifennu mewn perthynas â'r CAA? Pwy fydd yn gyfrifol am ysgrifennu'r rhain ac a fydd angen iddynt gael eu cymeradwyo gan Gorff Llywodraethu'r Ysgol?*
- *Yn ogystal â hyn, pwy fydd yn gyfrifol am ysgrifennu asesiadau risg mewn perthynas â'r CAA?*
- *Bydd y CAA yn effeithio ar amserlenni a swyddogaethau dyddiol ysgolion. Er enghraifft, mae ein meysydd chwarae yn fach a byddai angen llwyfannu amserlenni er mwyn darparu ar gyfer amseroedd chwarae, amser cinio a mynediad i'r ardaloedd hyn ar gyfer gwersi. Bydd hyn yn golygu llai o amser ar gael i'r cwricwlwm yn y meysydd hyn. Felly pam, mae'r defnydd o fyny'r grisiau yn hanfodol (yn enwedig y neuadd) i lwyddiant y CAA a'r ysgol gyfan.*
- *Byddai cartrefi'r CAA mewn unrhyw leoliad arall ar safle'r ysgol yn ateb byrdymor gan fod tystiolaeth yn awgrymu y bydd niferoedd disgyblion yn cynyddu yn y dyfodol agos.*
- *Ar y cyfan, rydym yn awyddus i gefnogi'r cynnig fel yr amlygwyd gennym yn gynharach yn y llythyr. Fodd bynnag, rydym yn teimlo na fyddai'r CAA yn gweithio'n effeithiol oni bai ei bod wedi'i lleoli lle mae ystafelloedd dosbarth Blwyddyn 3 ar hyn o bryd a bod gan yr ysgol fynediad i'r gofod i fyny'r grisiau yn y prif adeilad.*
- *Mae llyfrgell ysgol ac ystafell gymunedol yn hanfodol i helpu disgyblion i gofleidio cariad at ddarllen, derbyn cymorth ymyrraeth llythrennedd a rhifedd pwrpasol ac ymgysylltu â rhieni i brynu i fywyd ysgol i gefnogi dysgu eu plentyn.*
- *Mae adeilad yr ysgol hefyd yn gofyn am lawer o waith er mwyn ei godi i safon nid yn unig i fodloni gofynion y CAA ond cymuned yr ysgol gyfan i ddarparu'r amgylchedd dysgu gorau posibl i ddisgyblion a staff.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

204. Mae'r Cyngor yn croesawu cefnogaeth y Corff Llywodraethol, y Pennaeth, y Dirprwy Bennaeth a'r Cydlynnydd Anghenion Dysgu Ychwanegol i'r cynnig.
205. Mae gan y llety sydd ar gael ar lawr gwaelod adeiladau Ysgol Gynradd Severn ddigon o le i hyd at 530 o ddysgwyr a meithrinfa 96 o leoedd.
206. Roedd llawr cyntaf adeilad Ysgol Gynradd Severn wedi cael ei feddiannu gan Ganolfan Addysg Oedolion Hafren ers blynnyddoedd lawer ond daeth i ben â chysiau yn ystod cyfnod clo Covid 19, ac fe gaeodd yn ffurfiol yn dilyn ymgynghoriad.

207. Mae Tîm Addysgu Cymunedol Caerdydd, sy'n cefnogi hyd at 90 o ddysgwyr nad ydynt yn gallu cael mynediad i leoliad ysgol, wedi defnyddio'r llety ers mis Medi 2023.
208. Er bod y llety ar y llawr cyntaf yn addas at ei ddiben presennol, byddai angen buddsoddiad sylweddol i adnewyddu rhan o hyn ar gyfer ystafell ddosbarth a gofod ategol, er mwyn sicrhau diogelwch a rhaniad llety rhwng defnydd yr ysgol a'r Tîm Addysgu Cymunedol.
209. Bydd y Cyngor yn gweithio'n agos gyda'r Corff Llywodraethol i nodi lleoliad priodol o fewn y llety sydd ar gael ar y llawr gwaelod, gyda buddsoddiad i sicrhau bod y ganolfan ac unrhyw ystafelloedd adnoddau adleoli o reidwydd yn addas i'r diben. Bydd hyn yn sicrhau bod yr ysgol yn cadw ei Nifer Derbyn Cyhoeddedig presennol o 60 lle a lle meithrin o 96 lle.
210. Byddai staff Canolfannau Adnoddau Arbenigol yn cael eu penodi gan gorff llywodraethu'r ysgol a byddent yn ddarostyngedig i bolisiâu'r ysgol. Nid oes angen ailysgrifennu polisiâu at y diben hwn fel arfer, ond gall AD a'r Gwasanaeth Cynhwysiant gefnogi'r ysgol wrth ystyried effaith newidiadau.
211. Rhannwyd rhagor o wybodaeth am staffio a chyllid ar gyfer canolfan adnoddau gyda llywodraethwyr yn y cyfarfod ymgynghori. Bydd y Gwasanaeth Cynhwysiant yn parhau i weithio'n agos gyda'r corff llywodraethu i gynllunio cyllideb ar gyfer y ganolfan, cefnogi apwyntiadau, cynghori ar anghenion dysgu proffesiynol ac i gefnogi a chynghori ar gynllunio a gweithredu trefniadau pontio, cwricwlwm a chynhwysiant.
212. Mae'r Cyngor yn ariannu cost lawn y ddarpariaeth canolfan adnoddau arbenigol ac ni fyddai'n rhoi pwysau pellach ar gyllideb ehangach yr ysgol.
213. Cafodd Ysgol Gynradd Severn ei graddio'n fwyaf diweddar ag C am gyflwr (gwael gyda diffygion mawr) a B am addasrwydd (Boddhaol). Fel yr amlinellwyd ym mharagraff 180, rheolir gwaith cynnal a chadw adeiladau ysgol yn barhaus trwy raglen asedau'r Cyngor. Mae'r holl faterion cyflwr ysgol ac addasrwydd a nodwyd yn cael eu blaenoriaethu a'u hasesu gan syrfewyr cymwys ynghyd ag ymgynghori â swyddogion Iechyd a Diogelwch (IaD) y Cyngor, er mwyn sicrhau bod blaenoriaethau brys yn cael eu cyflawni, ac y gellir lliniaru blaenoriaethau eraill yn y byrdymor ac yna mynd i'r afael â hwy yn barhaol yn ddiweddarach.
214. Oherwydd oedran yr ysgol mae'r cyflwr yn cael ei fonitro'n rheolaidd gyda gwaith atgyweirio dros dro yn digwydd i sicrhau ei fod yn gallu gwrthsefyll y tywydd. Y bwriad yw disodli'r to gan y Cyngor yn y blynyddoedd i ddod ac mae swyddogion yn fodlon y gellir rheoli unrhyw faterion dros dro a byddant yn cael sylw.
215. Byddai'r gwaith sy'n ymwneud yn uniongyrchol â, ac sy'n ofynnol ar gyfer, sefydlu'r ganolfan adnoddau arbenigol yn llwyddiannus yn cael ei flaenoriaethu o fewn y rhaglen asedau. Nid yw cyflwr cyffredinol a graddfeydd addasrwydd yr adeiladau yn rhwystro gallu'r ysgol i ddarparu ar gyfer y ganolfan adnoddau arbenigol arfaethedig.

Ymatebion eraill a gafwyd

Yr angen am ddarpariaeth briodol

216. *Mae'n bwysig bod gan blant niwrowahanol leoedd addysg priodol i gefnogi twf a datblygiad.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

217. Mae llawer o blant niwrowahanol yn cael eu cynnwys yn llwyddiannus yn eu hysgol leol ac yn gallu dysgu a ffynnu yn yr amgylchedd hwn. Fodd bynnag, mae'r Cyngor yn cydnabod pwysigrwydd sicrhau bod digon o leoedd i ddiwallu anghenion y nifer fach o ddysgwyr niwrowahanol sydd ag anghenion mwy cymhleth, a allai fod angen lleoliad mwy arbenigol er mwyn dysgu a ffynnu.

Galw am leoedd

218. *Mae galw cynyddol am leoedd arbenigol ar gyfer plant ag anghenion dysgu cymhleth ar draws Caerdydd.*

219. *Mae angen lleoedd ar bob lefel ysgol.*

220. *Mae'r ddarpariaeth mewn ysgolion ar gyfer awtistiaeth yn druenus a gall mwy o safleoedd ail-fyw pwysau ar ysgolion unigol.*

221. *Mae hefyd angen darpariaeth ychwanegol mewn ysgolion prif ffrwd.*

222. *Nid oes digon o lefydd i blant ag ADY ar draws y ddinas.*

223. *Mae plant ag ADY yn ei chael hi'n anodd; mae'n rhaid i blant gael yr hawl i gael cefnogaeth.*

224. *Dylai pob ysgol gael CAA.*

225. *Dylai fod mwy o unedau mewn ysgolion prif ffrwd; mae llawer o blant ar y sbectrum sy'n cael trafferth yn y brif ffrwd ond nad ydynt yn bodloni'r meini prawf ar gyfer ysgolion arbenigol.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

226. Mae angen darpariaeth arbenigol fwy lleol i sicrhau bod plant yn gallu cael gafael ar y cymorth sydd ei angen arnynt yn eu hardal leol. Mae'r cynigion wedi cael eu cyflwyno er mwyn cynyddu nifer a dosbarthiad lleoedd canolfan adnoddau arbenigol ar draws y ddinas.

227. Byddai'r newidiadau arfaethedig yn darparu 60 o anghenion dysgu cymhleth oedran cynradd parhaol ychwanegol a/neu leoedd arbenigol awtistiaeth o fis Medi 2024.

228. Mae'r galw am leoedd yn parhau i gael eu hadolygu a bydd cynigion pellach yn cael eu cyflwyno yn ôl y gofyn.

Darpariaeth Leol

229. *Mae lefelau uchel o ddisgyblion ADY ag anghenion cymhleth yn yr Arc Ddeheuol heb unrhyw ddarpariaeth ar gael; mae hyn yn golygu bod plant yn gorfod teithio i rannau eraill o'r ddinas sy'n creu anawsterau i deuluoedd e.e., rhwystrau iaith, diffyg cefnogaeth.*
230. *Mae'n bwysig iawn bod teuluoedd a phlant yn gallu cael eu haddysgu yn eu cymuned/ardal. Efallai ei bod yn arbennig o bwysig i'r teuluoedd hynny sy'n llai cyfforddus am ymgysylltu â gwasanaethau arbenigol mewn ardal anghyfarwydd.*
231. *Mae'r gymuned BAME yng Nghaerdydd yn haeddu cael lleoedd CAA yn lleol nid mewn ardaloedd gwyn iawn o'r ddinas na allant gyrraedd atynt.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

232. *Mae angen darpariaeth arbenigol fwy lleol i sicrhau bod plant yn gallu cael gafael ar y cymorth sydd ei angen arnynt yn eu hardal leol. Mae'r cynigion presennol wedi cael eu cyflwyno er mwyn cynyddu nifer a dosbarthiad lleoedd canolfan adnoddau arbenigol ar draws y ddinas.*

Cyllid/Adnoddau

233. *Mae angen adnoddau ychwanegol ar bob ysgol ar gyfer anghenion dysgu ychwanegol*
234. *Dylid adolygu'r lwfans fesul disgybl yng ngoleuni'r hyn sy'n ofynnol i ddiwallu anghenion. Pan mai ysgol neu ddarpariaeth yw'r unig un o'i fath yn y wlad, ni ellir cymryd yn ganiataol y pris fesul disgybl yn seiliedig ar anghenion disgyblion ADY mewn ysgolion eraill a dylid ei gynyddu yn unol â hynny.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

235. *Mae cyllid ar gyfer lleoliadau arbenigol yn cael ei adolygu, er mwyn sicrhau y gellir gwneud newidiadau lle mae ystod a lefel anghenion disgyblion yn newid.*

Sut y bydd adnoddau ychwanegol yn cael eu hariannu a'u staffio.

236. *Dylai fod gan bob ysgol system arbenigol wedi'i chlustnodi ar gyfer y rhai mewn angen, yn anffodus mae cymaint o dan gyllid ac mae angen gwella systemau a chymorth ar sbectrwm ehangach. Mae llawer o ysgolion yn ei chael hi'n anodd gan nad oes digon o arian a bod plant yn cael eu gadael i reoli neu mae'n rhaid i ysgolion ddewis pwy sydd angen cymorth fwyaf, ni ddylai hyn fod yn wir bod gan bob plentyn yr hawl i gael eu haddysgu ar bob lefel a deall sydd ei angen.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

237. *Mae gan bob ysgol gyllideb gymorth Anghenion Dysgu Ychwanegol dangosol i ddiwallu anghenion plant yn yr ysgol brif ffrwd. Mae dyletswydd statudol ar ysgolion i sicrhau bod pob dysgwr sydd ag anghenion dysgu ychwanegol yn cael*

ei nodi, ac i nodi a darparu'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol sydd ei hangen er mwyn iddynt ddysgu a ffynnu.

Darpariaeth Ysgol Arbennig Ychwanegol

238. *Dylai fod ysgol arbennig ychwanegol fel Yr Hollies ar gyfer plant ag awtistiaeth.*

239. *Ystyriwch ysgol gyflawn ar gyfer Awtistiaeth ac ADY lle gellir diwallu anghenion y plant ar y cymarebau cywir ac mae'r staff yn cael yr hyfforddiant a'r lle cywir i roi'r gefnogaeth i'r myfyrwyr, mae eu hangen arnynt mewn gwirionedd yn hytrach nag mewn ysgolion presennol sy'n gwneud i'r plant hyn ddioddef trawma sylweddol a gwneud i rieni fynd i'r tribiwnlys i gael y peth iawn.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

240. Mae nifer o ysgolion arbennig yng Nghaerdydd wedi'u staffio, eu hadnoddau, a'u cymhwyso i ddiwallu anghenion dysgwyr ag awtistiaeth, gan gynnwys The Hollies, Riverbank, Meadowbank, Tŷ Gwyn a'r Goedwig. Mae lleoedd ym mhob un o'r ysgolion hyn wedi cynyddu dros y blynyddoedd diwethaf, ac mae'r angen am leoedd yn parhau i gael eu hadolygu.

Behaviour issues

241. *Gall plant â phroblemau ymddygiad fod yn dreisgar a byddent am ddeall sut y byddai'r plant hyn yn cael eu cadw ar wahân i blant eraill.*

242. *Mae diffyg dealltwriaeth yn arwain at wahardd plant rhag addysg.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

243. Mae diogelwch pob plentyn yn flaenoriaeth ym mhob lleoliad addysg. Mae staff wedi'u hyfforddi i helpu plant i osgoi cael eu rheoleiddio a chyflwyno ymddygiad heriol, ac i wybod sut i ddad-ddwysáu sefyllfa ac i sicrhau bod plant yn cael eu cadw'n ddiogel. Mae ystafelloedd dosbarth a chyfleusterau eraill wedi'u cynllunio i ddarparu amgylchedd diogel a meithringar.

Llety Ysgol

244. *Mae Coed Glas yn fawr ac yn swllyd ac efallai y bydd rhai plant ag awtistiaeth yn gweld hyn yn llethol.*

245. *Rhowch blant ADY mewn adeiladau ar wahân lle na allant darfu ar blant eraill.*

246. *Mae angen ystyried yn ofalus y gofod a ddyrennir nid yn unig ar gyfer addysgu, ond hefyd ar gyfer amseroedd egwyl ac amser cinio. Mae'n debygol iawn y bydd disgyblion ag awtistiaeth sydd â gwahaniaethau synhwyrdd yn ei chael hi'n anodd rheoli coridorau gorlawn, swllyd a byddant yn elwa o fannau cysgodol i reoleiddio eu hemosiynau yn ystod cyfnodau seibiant.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

247. Mae'r Cyngor yn cynnal pum canolfan lwyddiannus ar gyfer plant ag awtistiaeth ac mae ganddo brofiad o ddylunio lleoedd yn briodol a sicrhau bod plant yn cael eu gosod yn briodol. Ni fydd lleoliad prif ffrwd yn addas i bob plentyn, ac mae angen ystyried yn ofalus fannau dysgu.

Cynhwysiant

248. *Y pwynt cynhwysiant yw galluogi plant i gymryd rhan yn gyfan gwbl mewn chwarae. Byddai angen staffio unrhyw ddarpariaeth newydd yn Ysgol Gynradd Coed Glas yn briodol ac efallai y bydd angen cael ardal chwarae ar wahân gan fod gormod o blant ar y maes chwarae ar yr un pryd yn gallu bod yn llethol.*

249. *Mae cynhwysiant yn bosibl fesul achos yn unig ac ni fyddai rhai plant yn ymdopi mewn sefyllfaoedd prif ffrwd. Nid oes digon o wybodaeth ar gael i athrawon i wneud penderfyniad gwybodus ynghylch sut y byddai'r cynnig (Coed Glas) yn gweithio mewn gwirionedd.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

250. Mae'r cyngor yn cynnal pum canolfan lwyddiannus ar gyfer plant ag awtistiaeth ac mae ganddo brofiad o ddylunio lleoedd yn briodol a sicrhau bod plant yn cael eu gosod yn briodol. Ni fydd lleoliad prif ffrwd yn addas i bob plentyn, ac mae angen ystyried yn ofalus fannau dysgu.

Staffio

251. *Os yw staff y CAA i ffwrdd yn sâl, a fyddai disgwyl i staff gwmpasu; mae athrawon eisoes yn delio â phlant heb ddiagnosis yn eu dosbarthiadau ac maent wedi'u gorlethu'n llwyr.*

252. *Bydd angen i'r ehangu hwn gynnwys hyfforddiant staff penodol i sicrhau bod pob un o'r canolfannau adnoddau yn gallu ymateb yn briodol i anghenion eu disgyblion.*

253. *Mae angen sicrhau bod gan yr athrawon a'r Cynorthwy-ydd Addysgu a gyflogir brofiad mewn anghenion arbennig ac nad ydynt yn newydd i staff addysgu neu asiantaeth yn unig.*

254. *Mae angen i bob aelod o staff gael eu haddysgu i helpu i ddeall a chefnogi plant ag awtistiaeth ac anghenion dysgu ychwanegol.*

255. *Rolau mwy penodol sydd eu hangen/addysgu, Athrawon rhaglenni dysgu i'w diweddarau.*

256. *Mae angen mwy o leoedd gyda staff cymwys sy'n deall y plant; does dim pwrpas creu llefydd ychwanegol heb y bobl iawn yno i gefnogi plant.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

257. Mae'r cyngor yn cynnal pum canolfan lwyddiannus ar gyfer plant ag awtistiaeth ac mae ganddo brofiad o gefnogi'r broses benodi a darparu ystod o ddysgu

proffesiynol i sicrhau bod canolfannau adnoddau arbenigol yn cael eu staffio gan staff sydd wedi'u hyfforddi'n briodol a phrofiadol.

Darpariaeth Ychwanegol/Amgen

258. *Byddai Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Sant Paul yn addas i gynnal darpariaeth.*

259. *Dylid ystyried sefydlu darpariaeth yn Ysgol Gynradd Ton yr Ywen.*

260. *Adeiladu ysgol i blant ag awtistiaeth ar ochr ddwyreiniol y ddinas fel Ysgol y Deri.*

261. *Dylid ystyried sefydlu darpariaeth o fewn ysgolion ffydd.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

262. *Bydd y Cyngor yn parhau i adolygu'r ddarpariaeth ADY ac i ystyried yr holl opsiynau ar gyfer datblygu lleoliadau newydd yn ôl yr angen.*

Lleoedd Ysgolion Uwchradd

263. *Beth yw'r cynllun ar gyfer dysgwyr oedran uwchradd; bydd y cynnydd mewn lleoedd ysgolion cynradd yn arwain at alw cynyddol ar lefel uwchradd pan nad oes digon o leoedd eisoes.*

264. *Mae angen gallu priodol o fewn y sector uwchradd i ddarparu ar gyfer disgyblion ychwanegol.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

265. *Mae'r cynigion presennol yn cynnwys cynigion ar gyfer dysgwyr oed uwchradd, yn ogystal â rhai cynradd. Yn ogystal, mae nifer o gynigion eraill yr ymgynghorwyd arnynt yn flaenorol. Rhoddir ystyriaeth ddyledus i'r cydbwysedd gofynnol rhwng darpariaeth gynradd ac eilaidd a chyflwynir cynigion ar gyfer lleoedd ychwanegol ar lefel uwchradd yn ôl yr angen.*

Amrywiaeth o anghenion

266. *Nid awtistiaeth yn unig yw niwroamrywiaeth ac mae angen ystyried anghenion plant ag ASAFf hefyd.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

267. *Mae anghenion pob dysgwr ag anghenion dysgu ychwanegol yn cael eu hystyried wrth gynllunio darpariaeth arbenigol.*

Traffig a Pharcio

268. *Nid yw'r sefyllfa parcio yng Nghoed Glas yn gweithio fel y mae ar hyn o bryd. Dim ond 2 le parcio i bobl anabl sydd â digon o ddeiliaid bathodyn anabl sydd angen eu defnyddio ar yr un pryd yn ogystal â rhieni/staff/ymwelwyr yn defnyddio'r smotiau nad oes ganddynt fathodyn. Byddai angen newidiadau mawr i hyn er*

mwyn gallu cael bysus/tacsis/ceir ychwanegol i faes parcio'r ysgol heb unrhyw gymhlethdodau, nid oes gan lawer o blant ADY ymwybyddiaeth o ddiogelwch ar y ffyrdd, felly mae'n hanfodol eu bod yn gallu cael eu cymryd mor agos â phosibl at y fynedfa a gyda goruchwyliaeth. Yn syml, ni fyddai'n gweithio heb newidiadau i'r maes parcio.

269. *Diogelwch yn mynd i mewn a'r tu allan i'r ysgol (Ysgol Gynradd Coed Glas) o'r fynedfa gefn ar ffordd Fidlas, mae ceir yn gallu defnyddio'r ffordd hon a gwneud hynny weithiau heb boeni bod plant yn aros i fynd i'r ysgol. Fel gyda phlant ifanc a'r rhai sydd ag anghenion ychwanegol, mae diogelwch o'r pwys mwyaf a dylid mynd i'r afael â'r ffordd hon a'i hygyrchedd ar ddechrau a diwedd y diwrnod ysgol.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

270. Mae materion yn ymwneud â pharcio yn Ysgol Gynradd Coed Glas a diogelwch ar y ffyrdd yn cael sylw ym mharagraff 194.

Darpariaeth Gymraeg

271. *Mae angen darpariaeth ychwanegol o fewn ysgolion cyfrwng Cymraeg.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

272. Cymraeg 2050: Miliwn o siaradwyr Cymraeg' yw strategaeth Llywodraeth Cymru i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg. Mae'n amlinellu'r dull hirdymor o gyrraedd y targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.
273. Mae'n ofynnol i bob Awdurdod Lleol yng Nghymru gyflwyno Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg. O fewn eu cynllun, mae'n rhaid iddyn nhw osod targed deng mlynedd ar gyfer y cynnydd disgwylidig ym mhlant Blwyddyn 1 sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. Y targed a osodwyd i Gaerdydd gan Lywodraeth Cymru yw bod rhwng 25 a 29% o ddysgwyr Blwyddyn 1 yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg erbyn 2031. Ar hyn o bryd, oddeutu 18% y mae'r ffigur hwn.
274. Mae Caerdydd wedi ymrwymo i sicrhau graddfa o dwf yn unol â'r targed 25-29% fel y pennwyd gan Lywodraeth Cymru. Fodd bynnag, rhaid i'r targed lleol gydbwyso uchelgais gyda dealltwriaeth o'r tueddiadau sy'n bodoli, sy'n cynnwys gostyngiad yn y cyfraddau geni ac ansicrwydd cynyddol yn ymwneud â dewisiadau derbyn i ysgolion oherwydd y pandemig.
275. Ni fyddai'r nifer o leoedd sydd ar gael ar hyn o bryd drwy gyfrwng y Gymraeg yn ddigonol i gefnogi cynnydd yn y nifer sy'n manteisio ar hynny i'r graddau fyddai'n cyrraedd y targedau a bennwyd gan Lywodraeth Cymru.
276. Mae Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) Caerdydd yn nodi cyfres o ymrwymadau uchelgeisiol i adeiladu ar y cynnydd a wnaed hyd yma. Bydd y rhain yn sicrhau bod pob plentyn yn y ddinas yn gallu derbyn addysg drwy gyfrwng y Gymraeg, bydd y nifer sy'n derbyn eu haddysg mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg yn cynyddu, a thrwy'r defnydd sylweddol ar y Gymraeg mewn addysg

cyfrwng Saesneg bydd pob plentyn yn cael cyfle i fod yn hyderus wrth siarad Cymraeg.

277. Mae'r CSCA a gymeradwywyd yn ymrwmo i sicrhau capasiti ledled y ddinas yn y sector Cymraeg cynradd ar 10% uwchlaw'r nifer a ragamcenir ar oed Derbyn i gefnogi twf a chaniatáu derbyn yn ystod y flwyddyn a hyblygrwydd ar gyfer pontio.
278. Mae Deilliant 6 y CSCA yn ymrwmo i gynnydd yn y ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) (yn unol â'r dyletswyddau a osodir gan Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a Thriwlynys Addysg (Cymru) 2018
279. Datblygwyd dull strategol o ddatblygu darpariaeth ADY arbenigol i alluogi'r ALL i gynllunio ar gyfer dyfodol darpariaeth ADY yn yr Awdurdod Lleol, i ddeall ein hargaeledd adnoddau presennol ac i fynd i'r afael â'r angen yn y tymor canolig a'r tymor hir.
280. I gyflawni'r canlyniad hwn a sicrhau darpariaeth ddysgu ychwanegol o ansawdd uchel ar gyfer pob disgybl mewn addysg cyfrwng Cymraeg sydd wedi neu a allai ddatblygu anghenion dysgu ychwanegol, yn y 5 mlynedd gyntaf bydd y Cyngor yn:
 - Datblygu ymhellach yr ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol o ran ADY i feithrin gallu'r gweithlu cyfrwng Cymraeg i nodi a diwallu ystod o anghenion dysgu ychwanegol.
 - Parhau i gefnogi amrywiaeth o ddulliau o ymyrraeth gynnar a chefnogaeth ar draws pob ysgol Gymraeg, er mwyn sicrhau cyfle ieithyddol cyfartal.
 - Darparu gwybodaeth a chynghor i blant a phobl ifanc a'u teuluoedd, gan sicrhau bod gwefannau ysgolion a'r cyngor yn cynnwys gwybodaeth ynghylch sut mae anghenion dysgu ychwanegol yn cael eu nodi a'u diwallu yn ein hysgolion Cymraeg, gan gynnwys gwybodaeth am ddarpariaeth arbenigol
 - Gofyn yn rheolaidd am farn dysgwyr a'u teuluoedd am effeithiolrwydd ac effaith darpariaeth ddysgu ychwanegol er mwyn 'parhau i adolygu'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol'.
 - Monitro ceisiadau am drosglwyddo o ysgolion Cymraeg i'r sector Saesneg yn y ddinas a chynnal ymchwil bellach lle mae gan y rhai sy'n optio allan o'r sector hwn CDUau ADY ar waith i sicrhau gwell dealltwriaeth o bryderon a sicrhau bod sicrwydd a chymorth priodol yn cael eu darparu gyda'r bwriad o'u gweld yn aillystyried ac yn aros.
 - Adolygu effaith y Dosbarth Lles cynradd Cymraeg a'r 'Ganolfan Adnoddau Arbenigol rithwir' uwchradd ar gyfer disgyblion ag anghenion iechyd a lles emosiynol ynghyd ag ystyried y dysgu a'r goblygiadau ar gyfer datblygu darpariaeth arbenigol yn y sector yn y dyfodol.

- Adolygu darpariaeth cyfrwng Cymraeg 'Cyfnod 3 a Chyfnod 4' fel rhan o adolygiad ledled y ddinas, er mwyn penderfynu ar y ffordd orau o wella ymhellach ar atal ac ymyrryd yn gynnar ADY.
- Datblygu a chyflawni nifer uwch o leoedd arbenigol uwchradd i'w darparu mewn canolfan adnoddau arbenigol sydd wedi'u lleoli ym mhob un o'r ysgolion uwchradd Cymraeg gydag anghenion arbenigol gwahanol ym mhob canolfan i gyflawni lefel o ddarpariaeth arbenigol sy'n gydradd â sectorau eraill ac sy'n ymateb yn briodol i anghenion unigol.
- Datblygu a chreu nifer cynyddol o leoedd arbenigol cynradd i'w darparu mewn canolfannau adnoddau arbenigol mewn o leiaf tair ysgol gynradd sy'n bwydo'r ysgolion uwchradd perthnasol.

Dros y 10 mlynedd nesaf, bydd y Cyngor yn:

- Darparu CAAau ADY pellach ar safleoedd cynradd wrth i ardaloedd CDLI preswyl mawr ddatblygu.
- Gweithio gyda phartneriaid ym maes lechyd i wella mynediad at gymorth therapi a chynghor drwy gyfrwng y Gymraeg
- Gweithio gyda Llywodraeth Cymru a phartneriaid eraill i wella mynediad at asesiadau ac adnoddau Cymraeg.

Cyfleoedd dysgu

281. *Pa gamau fydd yn cael eu cymryd i ddiogelu cyfleoedd dysgu disgyblion presennol?*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

282. Mae'r Cyngor a holl ysgolion Caerdydd wedi ymrwymo i sicrhau bod cyfleoedd dysgu i bob dysgwr yn ystyriaeth flaenoriaeth.
283. Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda chyrff llywodraethu a Phenaethiaid i sicrhau bod y safonau'n uchel, yr addysgu'n dda a'r arweinyddiaeth a'r llywodraethiant yn gryf.
284. Mae safonau yn yr ysgol wedi'u cynnwys yn y cynigion yn dda ac ni ddisgwylir y bydd sefydlu darpariaeth canolfan adnoddau arbenigol yn effeithio'n negyddol ar yr ysgol.
285. Bydd y Cyngor yn parhau i weithio gydag arweinwyr ysgolion i sicrhau bod pawb yn deall eu cyfrifoldeb dros helpu i wella a chynnal perfformiad uchel. Byddai'n cefnogi'r ysgolion i gael perthynas dda gyda rhieni a phartneriaid eraill fel bod disgyblion yn cael addysg o ansawdd uchel.
286. Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu cynllunio'n ofalus fel na therfir ar arweinyddiaeth a llywodraethiant yr ysgol, a allai gael effaith negyddol ar safonau addysgol.